

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Ἐκαστον φύλλον παράδες 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

Η ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΟΞΑΝ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησίᾳ	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ.	30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	»	40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ.	10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητῆν, προσπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἕκατον ἐπισκεπτῆρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ: Ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συμβολὴ εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν δόξαν.

ΖΑΝ ΡΑΜΩ: Ἡ ἑξαθιά ἢ Ζουλιμέ (μετάφρ. Ν. Ἀμουργιανῶ).

Α. ΠΟΥΣΚΙΝ: Ἡ πιστολιά (διήγημα μετάφρ. ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ Ν. Καστροῦ).

ΧΑΡΙΚΛΗ: Στῆς καρδιᾶς τὸν ἥσκιον.

ΗΡ. Γ. ΠΙΝΤΖΑ: Μονοκοντιλιές (χρονογράφημα).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: Μαργαρίτα Στέφα. (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, εἰκόν.

Ἡ σεπτὴ Μήτηρ Ἐκκλησία ἀπὸ ὀκτὼ ἑκατονταετηρίδων σεμνὴν ἐθέσπισε πανήγυριν πρὸς τιμὴν τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἔργων τῆς παιδείας. Πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου, ἐν ταῖς Ἀνατολαῖς καὶ ταῖς Ἀνομαῖς, ἐν τῇ Ἀρχτῷ καὶ τῇ Μεσημβρίᾳ, πανταχοῦ, ἔνθα ἱερὸς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀνίδρονται βωμός, ἢ τῶν Τριῶν Μεγάλων καὶ Οἰκουμηνικῶν Διδασκάλων ἑορτὴ πανηγυρικῶς διεξάγεται καὶ μυστηριώδης θρησκευτικὸς ἄμα καὶ ἔθνικος ἵστος ὑφαίνεται. Ἀληθῶς, οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἢ θρησκευτικῇ ἢ παιδευτικῇ ἑορτῇ ἔχει τὸν πάγκοινον παρ' Ἑλλήσι χαρακτηρὰ, ὃν ἢ τῶν Τριῶν σεπτῶν Φωστῆρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν οἰοδῆποτε ἑλληνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ, ὅπου δῆποτε καὶ ἂν ἦναι ἰδρυμένον, ἂν ἦναι τῆς ἀνωτάτης ἢ τῆς μέσης ἢ τῆς κατωτάτης παιδεύσεως, ἂν καλῆται Πανεπιστήμιον, ἂν κλειῆται Πατριαρχεικὴ τοῦ Γένους Σχολή, ἂν Θεολογικὴ φημῖται ἢ τοῦ Σταυροῦ, ἂν Ζωγράφειον ἢ Ζωρίφεια Διδασκαλεῖα φρονυμῶνται, ἂν Ζωσιμαία ἢ Ἐδωγγελικὴ Σχολή, ἂν Ἀρσάκειον ἢ Φροντιστήριον ἢ Λύκειον, καλῶντες, ἢ Ἐκκλησία καὶ ἢ Σχολή, ἐπισήμως ἠδελφωμένοι, ὁμοφώνως ἀναπέμπονσι πρὸς τὸν Ὑψιστον δοξολογίας καὶ αἶνον τοῖς σεβαστοῖς Ἱεράρχαις τονίζουσι. Τιμᾶται δὲ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἢ μνήμη τῶν Ἱεραρχῶν, οὐχί τόσοσιν ὡς Ἱεραρχῶν, ἀλλ' ὡς Διδασκάλων κυρίως, διότι καὶ ἄλλοι Ἀρχιεπίσκοποι ἀνεφάνησαν, μετ' αὐταπαρήσεως τὰ ἴδια ποιήματα εἰς τὰς νομάς τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος ὀδηγήσαντες καὶ πρόθυμα ἱερεῖα ἑαυτοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν παρασχόντες. Οἱ Τρεῖς ὁμως Ἱεράρχαι ὡς Διδάσκαλοι οὐδένα οὐ μόνον ὑπέρτερον, ἀλλ' οὐδ' ἐφάμλλον ἔσχον. Οὗτοι διὰ

της διδασκαλίας και του κηρύγματος του λόγου του Θεού, και διά του καλάμου ἐπληττον ἀπηνῶς τοὺς κακοδοξοῦντας· ἡ σκαπάνη τῆς συζητήσεως ἀμείλιτος δι' αὐτῶν κατέπιπε και κατεθρυμμάτιζε και κατηρειπίου τὸ ἐπὶ τοῦ ψεύδους και τῆς πλάνης ἀνεγρηγομένον τῶν ψευδῶν θεῶν οἰκοδόμημα. Ἡ νέα θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶχε νὰ ἀντιπαλαίση ἀγῶνα δεῶν και πρὸς τὰς πεπαιτωμένας και ἡδὴ ἀπωστεωμένας θρησκευτικὰς και πολιτικὰς δοξασίας τῶν παρελθουσῶν χιλιετηρίδων, και, τὸ πάντων σπουδαιότατον, ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε νὰ διεξαγάγῃ πόλεμον δυσχερέστατον κατὰ τῶν πολυωνύμων και ποικίλων φιλοσοφικῶν συστημάτων, τῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἀληθῶς ἀγαθὴν ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν διεσπαρμένων. Φιλοσοφικαὶ Σχολαί, λειτουργοῦσαι ἀπὸ μακροῦ ἐν Ἀθήναις, Ἀλεξανδρείᾳ, Ἀντιοχείᾳ, ἐν τῇ Ἐφέσῳ και τῇ ἄλλῃ Ἰωνίᾳ, ἐν Καισαρείᾳ, τῇ Ρώμῃ, τῇ τε Παλαιᾷ και τῇ Νέᾳ, ἐν Ταροῦ και ἄλλαχού, ἠγωνίζοντο γενναίως ὅπως διαδίδουσιν ἐκάστη ἀνὰ τὴν ὑφήλιον τὰ ἴδια δόγματα. Ὡλισμένα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον πᾶσαι αἱ Σχολαί, διηύθυνον ὅπως εὐστόχως τὰ ἑαυτῶν βλήματα κατὰ τοῦ νεήλυδος θρησκευμένου και ἡ δεξιότης τῆς συζητήσεως και τὸ ἐφευρετικὸν και ἐπινοητικὸν τῶν πολλῶν ἐθνικῶν ρητόρων, φιλοσόφων και σοφιστῶν πνεῦμα, διηνεκῶς ἀρδενόμενον ὑπὸ τῶν προηγηθέντων Ἑλλήνων πεζογράφων και ποιητῶν, καθίστα δυσπρόσθητον τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Δὲν ἴσκει λοιπὸν πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ ἀριπαγοῦς θρησκευμένου ὁ ἀγνὸς και ἠθικὸς και ἀληθῶς ἅγιος βίος τῶν καθ' ἑκείνο τοῦ χρόνου Χριστιανῶν, οὐδ' αἱ μαρτυρικαὶ θυσίαι τῶν πιστῶν ὅπως ἀναγκάσῃ τὴν ἐν ἁμαρτίαις ἐγγηράσασαν παλαιὰν γενεὰν νὰ παλιωρῶσῃ, και ἡ ὅλη ἀνθρωπότης μετὰ πειμονῆς ἐξαιρετικῆς ἐνέμενεν ἀένδοτος ἐν τῇ ὁδῷ τῆς πλάνης και τοῦ ψεύδους. Ὅθεν ἐπεβάλλετο ἡδὴ τῇ νεοπαγεῖ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἐπιπόνησις και ἄλλων μεθόδων, εἶδει νὰ χειρίζεται δεξιῶς αὐτὰ τὰ τοῦ πολέμου ὅπλα, δι' ὧν ὁ ἀντίπαλος τοσοῦτον καλῶς ἠμύνετο. Ἡδὴ ἀπὸ 600 περίπου ἐτῶν (περὶ τὸ 320 π.Χ.) ὁ ἐκ τῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας νήσων Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἀπορῦβως ἐνεπήγγυεν ἐν μέσῃς ταῖς Ἀθήναις τὴν ἀριστερῆ τῆς Στοᾶς καλιὰν και ἐξ αὐτῆς ἐκκολαπιόμενα διεδίδοντο τελεσφόρως τὰ ἠθικὰ τῶν Στωϊκῶν δόγματα, πολλὰ δὲ και ποικίλα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως προβλήματα δεξιῶς ἐλύοντο και εἰμενῆς ἀποδοχῇ γενναιοτέρων μεταρρυθμίσεων παρεσκευάζετο. Ἡ σώφρων διδασκαλία τῆς Στοᾶς σπουδαίως ἐλείπε τὸ ἔδαφος, ἀποκαθαίρουσα δὲ ἀπὸ τῶν λιθαρίων και τῶν τριβόλων τὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἄρουραν, κατέστησε γῆν ὅπως οὐ καλλιερῶσιμον εἰς τὸν ἐνσαρκωθέντα Λόγον. Σὺν τῇ Στοᾷ δὲ ἠκμαίεν ἡ Κυνική, ἥς τότε προϊστάτο Κράτης ὁ Θηβαῖος, τῆς Ἀκαδημείας Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, τοῦ Περιπάτου ὁ Θεόφραστος και τῆς Μεγαρικῆς Σχολῆς ὁ Στίλπων. Ἀπασαι

αὐταὶ αἱ Σχολαί, δι' ἰδίων ἐκάστη μεθόδων, ἐπεδίωκον τὴν εὖρεσιν τῆς ἀληθείας. Τὴν δύναμιν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, τῶν ἑλλήνων συγγραφέων και τῶν ἑλληνικῶν γραμμῶν πρώτοι ἐκ τῶν νεοφωτιστῶν τοῦ νέου δόγματος κατενόησαν οἱ σήμερον και ἐς αἶθι ὑμνούμενοι τρεῖς Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροῦχοι.

Και ἐπεδόθησαν μετὰ ζήλου και στοργῆς εἰς τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, εἰσέδυσαν ἀτρόμητοι εἰς τὸν πολυδαίδαλον τῶν φιλοσοφικῶν συζητήσεων λαβύρινθον, ἐθωράκισαν καλῶς τὰς ψυχὰς διὰ τοῦ ἀδιατρέτου τῆς Ὁρθοδοξίας θώρακος και ὤρμησαν θαρραλέοι εἰς τὸν ἀπείρονα πόντον τῶν ἑλληνικῶν γραμμῶν. Πόθος ἐνθεος, ἐπιμέλεια και σπουδὴ ἐνδεδεχῆς, προσήλωσις διηνεκῆς εἰς τὸ καθήκον, ἀφοσίωσις μεγίστη εἰς τὴν ἱερὰν ἰδέαν, βίος ἱεροπρεπῆς και θεάρεστος ἐχαλύβωσαν και κατέστησαν ἀδαμάντινον τὸν χαρακτῆρα και τῶν Τριῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ στρατιωτῶν. Πρὸς ἀπόκτησιν δὲ τῶν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀγαθῶν οὐδεμία παρίστατο ἀνάγκη νὰ διαπεράσῃ «οὐρεα σκιόεντα» ἢ νὰ διαπλεύσῃ θάλασσαν πολυκυμάντους και ὠκεανὸς ἀτέρμονας, ἐπειδὴ κατὰ τὰς πρώτας ταύτας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἑκατονταετηρίδας και τῶν Τριῶν Ἱεροῦχῶν ἡ πατρίς, ἡ περικλεῆς δυτικὴ τῆς Ἀσίας χερσόνησος, ἡ τότε κληθεῖσα «Μικρὰ Ἀσία», ἦτο ἑλληνικωτέρα, κατὰ τὸν κ. Ἀν. Διομήδη Κυριακόν, και αὐτῆς τῆς κυρίως Ἑλλάδος, ἡδὴ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, και ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου και τῶν Διαδόχων αὐτοῦ, καθ' ὁλοκληρίαν ἀφελληρισθεῖσα. Ἡ γενέτειρα τοῦ Οὐρανοφάντορος Βασιλείου Καισαρίας και ἡ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου Ναζιανζῶς και ἡ τοῦ Χρυσόστομου Ἰωάννου Ἀντιόχεια ἦσαν τοσοῦτον ἐξηλληνισμένα, ὥστε, πλὴν τῶν μνημονευθέντων ἱερῶν Πατέρων, και πλείστοι ἄλλοι, σχεδὸν ἰσότημοι και ἰσάξιοι, μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ εἶδον τὸ φῶς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Εὐσεβεῖς γονεῖς τῶν μικρῶν παιδῶν, ἰδίᾳ δὲ ἡ καλὴ και ἀγαθὴ ἐκάστου αὐτῶν μήτηρ, ὡς πάντων σχεδὸν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν αἱ μητέρες, ἐνεστάλαξαν και ἐρρίξωσαν ἐν τῇ εὐμαλάκτῳ καρδίᾳ τῶν ἰδίων υἱῶν τὴν πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν ἀκραυγῆν ἀγάπην και τὴν ἀληθῆ ἐδσέβειαν, ἡ δὲ περιπυστος τῆς Καισαρείας Σχολῆ μετέδωκε τῷ τε Βασιλείῳ και τῷ συμμαθητῇ αὐτοῦ Γρηγορίῳ τὴν πρώτην παιδευσιν, συνδέσασα τοὺς νεαροὺς Μικρασιάτας διὰ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τῆς Φιλίας, παρακολοθησάσης αὐτοῖς και κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις πολυετῆ συμβίωσιν και μέχρι τοῦ θανάτου. Οἱ περιφημότεροι τῶν τότε χρόνων ρήτορες και φιλόσοφοι εὗρον ἐν τοῖς δύο Καππαδοκίαις, εἶτα και ἐν τῷ Ἀντιοχεί Ἰωάννῃ τῷ Χρυσόστομῳ τὸ κατάλληλον ἔδαφος πρὸς καρποφόρον καλλιέργειαν τῶν ἀθανάτων ἔργων τῶν πάλαι προγόνων. Σύντρεξις οἱ νεαροὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βλαστοὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὰ γράμματα, ἐν ἀγαστῇ ἀμίλλῃ ἠγωνίσαντο τὸν εὐγενῆ τῆς μαθήσεως ἀγῶνα, κα-

τορθώσαντες νὰ κατακτήσῃ τὴν ἑλληνικὴν σοφίαν, νὰ ἀποσπάσῃ, ὡς ἄλλοι Προμηθεῖς, τὸ φλέγον πῦρ τῶν ἑλλήνων ποιητῶν και λογογράφων, και νὰ μεταλαμπαδεύσῃ τὰς ἠθικὰς και θρησκευτικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐὐαγγελίου ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον και πρώτιστα πάντων εἰς τὴν εὐδαίμονα πατρίδα. Ὁ Βασίλειος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἰδίων σπουδῶν ἐπανῆλθεν εἰς Καισαρείαν και εἶτα ἐπεσκέψατο διάφορα τμήματα τῆς Ἐλλάσσοτος Ἀσίας, τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην, μετέβη εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἶδε και ἐθαύμασε τὸν ἀληθῶς φιλοσοφικὸν βίον τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπόντων ὁσίων ἀσκητῶν και ἐκεῖθεν ἀπῆρεν εἰς τὸν Πόντον, ἐνθα και συνητήθη και πάλιν μετὰ τοῦ ἰσαδέλφου Γρηγορίου και ἀμφότεροι ἐπεδόθησαν αὐθις εἰς τὴν μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν, συμπληροῦντες διὰ ταύτης τῆς προσθέτου μελέτης εἰ τι ὑπῆρχε παρ' αὐτοῖς κενόν. Οὕτω δὲ ἀρρηκτικῶς πλέον συνέδεσαν τὴν παιδείαν και τὴν θρησκείαν, ὡς βλέπομεν αὐτὸ συμβολιζόμενον και διὰ τῆς σήμερον τελουμένης ἐορτῆς. Καὶ νῦν ἀρχεται ὁ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως και ἐδραύσεως τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγὼν τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐθνισμοῦ. Ἀπολέμητοι μείνασαι αἱ διάφοροι αἰρέσεις, ὑπερήραν τὰς ἀπαισίας, ὡς τὰς τῆς πολυκεφάλου Λεοναίας Ὑδρας κεφαλὰς, και ἀπρητεῖο ἦδη τριμέγιστος Ἡρακλῆς ὅπως διὰ τοῦ σιβαροῦ τῆς ὀρθόφρονος λογικῆς ροπαλῶν καταθραύσῃ τὸ ἀπειλητικὸν και φοβερὸν τέρας. Κατ' εὐτυχίαν ἡ Τριάς τῶν Μεγάλων Διδασκάλων ἐν καταλλήλῳ καιρῷ ἐνεφανίσθη και πρώτη ἐπλήρη κατὰ κόρησιν ἡ ἀσεβῆς καινοτομία τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας πρεσβυτέρου Ἀρείου, καθ' οὗ και ἡ Α' ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας Οἰκουμενικῆς συνεκροτήθη Σύνοδος (325). Ὁ Βασίλειος, πρεσβύτερος και ἐπίσκοπος ἐν Καισαρείᾳ χειροτονηθεῖς, ἀνέλαβε μετὰ σθένους τὸν ἱερὸν κατὰ τε τοῦ Ἀρείου και τοῦ Οὐάλεντος ἀγῶνα και ἐπιτυχῶς διεξήγαγεν αὐτόν, κηρύττων, διδάσκων, παραινῶν, συγγράφων, συγκρατῶν τοὺς ἀμφιταλαντευομένους, στηρίζων τοὺς σφαλλομένους, διαφωτίζων τοὺς ἀμφιβάλλοντας, κρατύνων διὰ τε τοῦ λόγου και τοῦ καλάμου, διὰ τε τῆς ἀφοβίας και τῆς πρὸς τὸν θάνατον περιφρονήσεως τοὺς πιστοὺς, καταπλήττων διὰ τῆς παρησίας τοὺς ἀρχοντας και ἀφοπλίζων τοὺς ἰσχυροὺς. Καὶ κατέπιπτον τὰ θεῖα ρήματα τοῦ Βασιλείου ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος και διεδίδοντο ἀπανταχοῦ τὰ γλαφυρὰ πονήματα τοῦ κλεινοῦ τῆς Καππαδοκίας τέκνου και ἡδὴ Πατρός. Πάντες οἱ καταδιωκόμενοι ἢ πολεμούμενοι, πλησιόθεν ἢ μακρόθεν πρὸς τὴν μητρόπολιν τῆς Καππαδοκίας συνέρρεον, οὐδεὶς δ' εὗρισκε κεκλεισμένας τὰς θύρας τοῦ ἐπισκόπου. Ἀνήρχετο εἰς τὸν ἱερὸν ὀκρίβαντα ὁ Οὐρανοβάμων τοῦ λόγου μύστης, και ἀμέσως αἱ καρδίαι, και αἱ σκληρόταται, ἐμαλάσσοντο ὡς ὁ κηρὸς και εἰλικρινῆ τὰ δάκρυα τῆς φιλαδελφίας και φιλαλληλίας κατέβροχον τοὺς ὑπὸ τῆς φιλαντίας ἀποξηρανθέντας ὀφθαλμούς, Τίς ἄλλος ἐμερίμα ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν, ὅσον

οἱ Τρεῖς πολυσέβαστοι Ἱεροῦχοι; Ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ τῆς Καισαρείας θρόνου ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος οὐ μόνον παρῆρει τοὺς νέους Χριστιανοὺς «ὅπως ἂν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ὠφελῶντο λόγων», ἀλλ' αὐτὸς πρώτος ἴδρυε κοινόβια, ἐν οἷς οἱ τῶν πτωχῶν παῖδες συναγειρόμενοι εὗρισκον πρόχειρον διατροφήν και γαλήμιον λιμένα· πάντες οἱ ἐνδεεῖς προσέφευγον ὡς εἰς ἀληθῆς ἄσλον εἰς τὸ περιήρημον πτωχοκομειὸν τῆς ἐν Καισαρείᾳ μητροπόλεως, τὴν «Βασιλειάδα», ἦτις, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἐν αὐτῇ διατωμένων, ἐλέγετο ὅτι συνεκροῖται πόλιν ἐν πόλει. (Ἀκολουθεῖ).

ZAN PAMO

Η ΞΑΘΙΑ Η ΖΟΥΛΙΜΕ

Πολὺ μακρῶς, πολὺ μακρῶς, σὲ μιὰ πανώρια χώρα
Τρία βουνὰ θεμαυρα, πὸ μαῦρα ἀπ' τὰ κοράκια,
Ἦτανε κι' εἶχαν τρεῖς κορφὲς πολὺ ἀψιλλῆς και ἄσπρες
Ἐσάν τοῦ κύκνου τὸ λαϊμό· κι' ἦτανε στοιχειωμένα
Κι' ἄμα κανένας τ'ἀβλεπε ἐκεῖ τὸν ἐκραποῦσαν.
Και τόσες εἶχαν ὁμορφίε· κι' εἶχανε τόσα χαιῖδια
Και τέτοιο ἕνα μυστήριον οἱ κέρφοι τοὺς σκορποῦσαν,
Ποῦ και τὰ μάτια τῶν ἀρνιῶν μὲ δάκρυα βουρκῶναν
Και οἱ βοσκοὶ σταυρώνανε τὰ χέρια τοὺς στὸ στήθος
Κι' ὅποιος, κἂν πλούσιος κἂν φτωχός, ἀπὸ κει δὰ περνοῦσε
Καρφόνουνταν ἀκίνητος σὲ λαμασκῶ μεγάλο
Και λίγο λίγο πέθαινε στὸ τέλος ἀπ' τὴν πείνα.

Και ἡ ξαθιά ἡ Ζουλιμὲ τοῦ ρήγα ἡ θυγατέρα,
Ποῦ ἔχει τὸ χαμόγελο σάν τὴν Λύγη τοῦ Μάη,
Ποῦ τὸ ἀγνὸ τὸ στήθος τῆς θαμπώνει τὸ φεγγάρι,
Και ἡ ξαθιά ἡ Ζουλιμὲ στρατὶ και μοναπῆτι
Ποῦ τριγυροῦσε ἕνα προῖ, ἐχάθηκε στὸ γύρο
Τῶν μαγεμένων βουνῶ, κι' ὁ ρήγας πονεμένα:
«Κατάρτα μου, ἐφώνασε «ἡ κόρη μου πεθαίνει!
Ποῦ εἶστε, παλλικάρια μου! τὰ ἄλογα σελώστε,
Πετᾶστε, τρέξτε στὰ βουνὰ γλυτωστέ μου τὴν κόρη,
Τὴ Ζουλιμὲ τοῦ θρόνου μου τὴ μόνη κληρονόμο,
Ποῦ ἔχει τὸ χαμόγελο σάν τὴν Λύγη τοῦ Μάη,
Ποῦ τὸ ἀγνὸ τὸ στήθος τῆς θαμπώνει τὸ φεγγάρι,
Τοῦ βρόντου δίνει προσταγές, τοῦ κάκου φοβερίζει
Μὲ τὸ σπαθὶ του, μὰ κανεὶς πολεμιστῆς δὲ θέλει
Γιὰ νὰ σιμῶσῃ τὰ βουνὰ τὰ φοβερὰ τὰ μαῦρα.
Και τότε τρέχει και ζητᾷ σὲ τρώγλες, σὲ καλύβες
Και σὲ παλάτια ἀρχοντικά, σὲ φυλακὲς ἀκόμα
Νὰ βρῆ κανένας ζεβγᾷ, κατὰδικο κανένα
Ἡ κάποιον ἀρχοντοπούλου ποῦ θάθελε νὰ πάρῃ
Γιὰ ξαγορὰ ἀλάκερο κανένα βελαγιέτι
Και νὰ τοῦ σώσῃ τὸ παιδί. Κανένας δὲν πεγγαίνει.
«Σελῶστέ με τὸ μαῦρό μου μὲ τὰ χρυσὰ καπούλια,
Φωνάζει ὁ ρήγας και πηρᾷ στὴ σέλλα του και τρέχει,
Περνᾷ λαγγάδια και βουνὰ, περνᾷ γαρμενοὺς και βράχους
Και φτάνει πέρα στὴ σπηλιά, ἐκεῖ ποῦ κατοικοῦσε
Ὁ λιγερὸς τραγουδιστῆς μὲ τὴ γλυκεῖά του λύρα,

Πού τὰ γλυκὰ τραγούδια του και τούς θεούς ακόμα
Κάμουν βαθεία νὰ σκέπτονται και κάμουν νάνθίζουν
Τὰ λούλουδα μεσ' στους άγρους· κι' είν' τόσω πονεμένα
Πού τὰ πουλιά τὸ βῆμά του παντοῦ ἀκολουθάνε
Και λιγομένα κάθονται στὰ χέρια του άπάνου
"Αμα ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς τὰ μάτια του σφαλνάει.
Κι' ὁ ρήγας τοῦπε: "Ἡ Ζουλιμέ, ἡ ὕμορφὴ μου ἡ κόρη,
Τὸε τὰ μαῦρα τὰ βουνά πᾶνε νὰ τῆ γλυτώσης
Με τούς γλυκούς τούς στίχους σου πού θάματα γεννᾶνε.
Γάλε της τὰ τραγούδια σου, πέ της τὰ παρ'αμύθια,
Βάρε τῆ λύρα τῆ γλυκειά, γλυκὰ είν' τὰ δάχτυλά σου
Και κάμε, κάμε νὰ στραφῆ, κάνε νάναστενάξῃ
Και νὰ σὲ διῆ σὲ δάκρυα τὰ μάτια της πνιγμένα
Γυρνώντας ἀπὸ τὰ βουνά, τὰ βάσκανα, τὰ μαῦρα!
"Αχ τότε ψάλε τᾶσμά σου, τὸ θεϊκό σου τᾶσμα
Και πάρε πίσω τὸ στρατί, στρατί τὸ μονοπάτι
Βαρώντας και τῆ λύρα σου, τὴν ξακουμένη λύρα!
Κι' ἡ Ζουλιμέ μου ἡ γλυκειά, σὰν ἄσπρη περιστέρα
Θὰ πάρῃ τὸ κατόπι σου μ' ἀνταριασμένο στῆθος
Και ἡ ζωὴ μου ἀλάκερη θᾶναι εὐχὴ γιὰ σένα.
Πᾶνε! . . . Μὰ πρὶν τὰ μάτια σου δέσετα με λουρίδα
Τὰ μαγεμένα τὰ βουνά μὴν τύχῃ κι' ἀγναντέψουν
Πάνε σὲ τᾶζω ἀμοιβῆ ἕνα φορτιὸ χρυσάφι».
—» Ἀφέντη, εἶπε ὁ λιγερὸς τραγουδιστής, με φτάνει
"Ἐνα γλυκὸ χαμόγελο ἐκείνης πού πεθαίνει
Γιὰ νὰ τῆ σώσω» Και ἔφυγε και τράβηξε στὰ ὄρη

Περνᾷ λαγκάδια και βουνά, περνᾷ γκρεμνούς και δάση
Κι' ἔπειτα ὅταν ἐνοιωσε πῶς τὰ βουνά σιμώνει
Δένει τὰ μάτια με λουρί κι' ἀρχίζει τὸ τραγούδι:
«"Αχ Ζουλιμέ!" ἐφώναξε κι' ἠχολογοῦν οἱ κάμποι:
»"Αχ Ζουλιμέ!" »"Αχ Ζουλιμέ!" Μὰ τῶλεγε με τόση
Γλυκειά φωνὴ πού ἔκοψαν τὸν ψιθυρο οἱ βρύσες
Γιὰ τὰ τᾶκούσουν πιὸ καλά κι' ἐφτὰ φορές τὸ εἶπε
Μέσ' στὴν ἀτέλειωτη σιγῇ και ὕστερα σὰν αὔρα
"Οπου χαϊδεύει ἀπαλὰ τις φτέρες βράδου βράδου
Γλυκειά φωνὴ ἀδύνατη, ψιλὴ και κρουσταλλένια
Ἐρώτησε:

»Ποιὸς τάγατε γλυκὰ νὰ με φωνάζει;»

»"Αχ Ζουλιμέ, ὁ τραγουδιστής ψιθύρισε και πῆγε
Σιμά της, πῶς ἀδύνατη ἰκούγω τῆ φωνὴ σου.
Μπροστὰ στὰ μαῦρα τὰ βουνά τὰ τρισκαταραμένα
Μιά μέρα ἀκόμα ἂν πέραγε θάσουνα πεθαμένη.
Μὰ ἦρτα και τῆ γιατριά σὲ φέρνω και σὲ σώνει
Ἐπὸ τῆ βασκανία τους τῆ μαῦρη. Σήκω σήκω!
Ἡ λύρα μου ἡ πεντάχορδη, αὐτὴ ἡ φτωγιά μου λύρα
Με μόνο ἕνα τετράστιχο, με μόνο τὸ ρυθμὸ της
Τις τρεῖς αὐτὲς τις κορφὲς στὰ σύννεφα πού μπήγουν
Θὰ τις νικήσῃ κι' ἄφθατῃ σὰν ἄσπρη πεταλούδα
Θὰ πάρῃ πίσω τὴν ψυχὴ τῆς ὕμορφης ξαθούλας

Κι' ἀρχήνησε ὁ τραγουδιστής τὰ πιὸ γλυκὰ τραγούδια.

Κύνος ποτὲ ἀποθνήσκοντας, κλαψιάρικη τρυγῶνα,
Ποτὲ ἐλαφίνα τὰ μικρὰ στῆ βρύση ὀδηγώντας,
Ποτὲ λιοντάρι θυλικὸ με τὴν καρδιὰ καυμένη
Κλέοντας τὸ μικράκι του, ποτέ, ποτέ του τίγρης
Ἐρωτώντας με παραφορὰ κοντὰ στὸ θυλικὸ του,

Δὲν ἔθγαλε τέτοιες φωνὲς νίκης, στοργῆς ἢ πρῶμου,
Πού νὰ σπαράξῃ τὴν καρδιὰ σὰν τὸ γλυκὸ τραγούδι
Πού ἔψαλλε ὁ τραγουδιστής, τῆ Ζουλιμέ νὰ σώσῃ.

Κι' ἐκείνη τοῦ ψιθύρισε:

»"Αχ πόσο εἶν' ὠραῖο

Τὸ σῶμά σου!» Κι' ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸ χέρι
Τοῦ δόλιου τοῦ τραγουδιστῆ, καθὼς γλυκὰ ἀκουμπάει
Ἡ ἀνθισμένη ἀγράμπελη, ἀπάνω στὸ καλάμι.
Προσκύνησε ὁ τραγουδιστής κι' εἶπε: » Βασιλισσά μου,
Ἄν σὲ ἀρέσῃ ἡ λύρα μου, σ' ἀρέσῃ κι' ἡ φωνὴ μου,
Ἐλα μαζί νὰ φύγουμε γιὰ νὰ μ' ἀκούης πάντα.
Ἐλα και ὁ πατέρας σου με δάκρυα προσμένει!»
Κι' ἡ λύρα του τῆς ἔστειλε, μαριόλες ἀρμονίες
Και φτερωμένο ἀρχήνησε και λιγερὸ τραγούδι.
Και τὰ ἀηδόνια ἔρχονταν, ἀπὸ τούς πέρα κάμπους
Νὰ μάθουν τὸ τραγούδι του τὸλόγλυκο, τάντρίκι
Ἐξέ κι' ἕνα φεῖδι σήκωσε πλατόμουρο κεφάλι
Και τᾶκούγε με προσοχῇ. Κι' ἐκεῖ που ἕνας βράχος
Καθάρια δάκρυα ἔχυνε κι' ἀπάνω στὸ κεφάλι
Πολύτριχο τὸν ἔρρανε, κι' ἕνα μικρὸ ρυάκι
Τὰ πλιγωμένα πόδια του ἦρτε γιὰ νὰ δροσίσῃ
Κι' ἐκεῖ ἀψηλὰ τὰ τρία βουνά τὰ μαῦρα λιγωμένα
Θὰ σκίφτανε τις τρεῖς κορφὲς τις ἄσπρες γιὰ νὰκούσουν
Και χαμολούλουδα ἡ γις ἐγέμιζε ὅπου μοιάζουν
Ἐσὰν παιδιοῦ πολὺ μικροῦ με μάτια σαστισμένα
Γιὰ νὰ τὸν διῆ. Κι' ἡ Ζουλιμέ γυρνᾷ δακρυλουσμένη
Και τοῦ ἔπλωσε τὰ χέρια της, τὰ κοντιλένια χέρια
Και με πολὺ χτυπόκαρδο: » Τραγουδιστή, τοῦ λέγει,
Θάρτω μαζί σου, σ' ἀγαπῶ!»

ταράχτηκε ἐκείνος

Ἐπὸ αὐτὰ τὰ λόγια της, τὸν ἔπιασε τρεμούλα
Κατόπι μ' ἐνθουσιασμό» Πῶς; λέγει πῶς! τοῦ ρήγα
Ἡ κόρη ἡ μοναχίβη, ἡ ὀλόξανθη παρθένα
Πού τὸ ἀγνὸ τὸ στῆθος της θαμπώνει τὸ φεγγάρι
Θενὰ ἀγαπήσῃ ἄξαφνα ἕνα φτωχὸ τεχνίτη
τῆς λύρας! εἶναι ἀδύνατο! και ὕνερο θὰ βλέπω!»
Φωνάζει και τὸ χέρι του περῆφανα σηκώνει
Κι' ἀπὸ τὰ μάτια του πετᾷ ἄστοχα τῆ λουρίδα.
»Τί ἔκαμες, τραγουδιστή!» ἡ Ζουλιμέ τοῦ λέγει
Κι' ἀνταρμένη γύμηξε τὰ μάτια του νὰ κλείσῃ
Με τὰ ἀφράτα χέρια της. Δὲν πρόφθασε στὴν ὥρα
Κι' ἐκείνος εἶδε τὰ βουνά! Τοῦ γούρλωσαν τὰ μάτια
Και φούσκωσε τὸ στῆθος του, τὰ χέρια του σταυρώνει
Στὸ στῆθος με εὐλάβεια. . .

Βασίλευεν ὁ ἥλιος

Κι' οἱ τρεῖς περῆφανε κορφὲς σὲ σύννεφο βυθίζαν
Πού τᾶχαν αἱματοῦθαφο τοῦ ἥλιου οἱ ἄχτινες
Κι' ἔμοιαζαν λόγες ἀργυρὲς μπηγμένες πέρα πέρα
Στὸν θυμιασμένο οὐρανό. Ἄχνος σὰ διαφοκέρει
Γονάτισε ὁ ποιητής κι' ἔτσι παρακαλιέται:

»"Αχ σπλαχνιστεῖτέ μας βουνά! ἄχ, κίμετέ μας χάρη
Βουνά πού ἡ περῆφάνεια σας τὰ στῆθια μας πλάκωνει!
"Αχ! σπλαχνιστεῖτε! τώρα, πιά, δὲ θέλω νάπολᾶνω
Πού μ' ἀγαπᾷ ἡ ὕμορφη τοῦ ρήγα ἡ θυγατέρα
Και θενὰ γένω βασιλιάς και ὕπουργός θενᾶχω
Και στρατιώτες. "Αχ βουνά, ἀφῆτέ με νὰ φύγω
Μαζῆ της. "Αχ! θεόρατα βουνά καταραμένα!»

A. ΠΟΥΣΚΙΝ

Η ΠΙΣΤΟΛΙΑ

Ἐυρισκόμεθα εἰς τὸ χωρίον * * *. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ πεζικοῦ εἶναι γνωστὴ. Τὸ προῖ γυμνάσματα, ἱππευτικὴ, τὴν μεσημβρίαν εἰς τοῦ διοικητοῦ τοῦ τάγματος ἢ εἰς κανὲν ἐβραϊκὸν καπηλεῶν· τὸ ἑσπέρα: πόντζι και χαρτιά. Εἰς τὸ * * * τὰ σπύτια δὲν ἔκαμον συναθροίσεις, νύμφαι δὲ δὲν ἐπῆρχον. Ἡμεῖς σιναθροζόμεθα ὁ φίλος εἰς τοῦ φίλου, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὴς σιολάς μας, τίποτε ἄλλο δὲν ἐβλέπαμεν. Εἰς μόνον τῆ; παρθέας μας δὲν ἦτο στρατιωτικὸς. Ἡτε τριάκοντα πέντε ἐτῶν περὶον και δι' αὐτὸ τὸν ἐθεωροῦσαμεν ὡς γέροντα. Ἡ πειρὰ του τοῦ ἔδιδεν ἀπέναντί μας πολλὰ προτερήματα· ἡ δὲ συνειδημένη δυστροπία του, ὁ σκληρὸς χαρακτήρ του και ἡ κακὴ του γλώσσα εἶχον μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὰ νεαρὰ ἀκόμη πνεύματά μας. Κάποιο μυστήριον, περιέβαλε τὴν ζωὴν του· ἐφαίνετο Ρώσος και εἶχε ξένον ὄνομα. Κάποτε ἐπηρέτησεν οὐσσάρος και μάλιστα καλῶς, κανεὶς δὲν εἶξευρε τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία τὸν ἠνάγκασε νὰ παραιτηθῆ και νὰ ἔλθῃ νὰ ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ πτωχὸν χωρίον, ὅπου ἔζη πτωχικὰ και ἄσωτα: πάντοτε ἐπήγαγεν εἰς τὸν πτωχίον πεζός, ἐφοροῦσε μίαν πολυφορεμένην μαῦρην ρεδιγκόταν και τὸ τραπέζι του ἦτο ἐλεύθερον δι' ὄλους τούς ἀξιωματικούς τοῦ τάγματός μας. Εἰς τὸ τραπέζι του εὐρισκες πάντοτε δύο ἢ τρία φαγητά, μαγειρευμένα ἀπὸ ἕνα ἀπόμαχον στρατιώτην και ἡ σαμπάνια ἐχύνετο ποταμηδόν. Κανεὶς δὲν ἐγνωρίζε πόση ἦτο ἡ περιουσία του και πόσα τὰ εἰσοδήματά του και κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐρωτήσῃ. Ἡ βιβλιοθήκη του ἀπρητιζέτο σχεδὸν ὀλόκληρὸς ἀπὸ στρατιωτικὰ βιβλία και μυθιστορήματα. Προθύμως τὰ ἔδιδε πρὸς ἀνάγνωσιν και ποτὲ δὲν τὰ ἐξήτει ὀπίσω και δι' αὐτὸ ποτὲ και ἐκείνος δὲν ἐπέστρεφε τὰ βιβλία, τὰ ὁποία ἐδανείζετο. Εἶχε κυριολεκτικῶς μανίαν εἰς τὴν διὰ πιστολίου σκοποβολῆν. Οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου του ἦσαν κατεστραμμένοι και κατατρυπημένοι ὡς μελόπητα ἀπὸ τὰς σφαῖρας. Μία πλουσία συλλογὴ πιστολίων ἦτο ἡ μόνη πολυτέλεια τοῦ οἰκῆματός του.

Ἡ τέχνη του εἰς τὴν σκοποβολῆν ἐφθάνεν εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν και ἐὰν ἔλεγεν ὅτι ἤθελε ρίψει κάτω με τὴν σφαῖραν ἕνα ἀπίδι ἀπὸ τὸ κασκέτον τινός, κανεὶς εἰς τὸ τάγμα μας δὲν θὰ ἤρνετο νὰ τοῦ βάλῃ τὸ κεφάλι του. Ἡ συνδιάλεξις μαζί μας συχνὰ περιεστρέφετο εἰς τὰς μονομαχίας, ὁ Σίλβιος ὁμως — οὕτω θὰ τὸν ὀνομάσω — ποτὲ δὲν ἀνεμυγνέτο. Εἰς τὴν ἐρωτήσιν μας, ἐὰν τοῦ ἔτυχε ποτε νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ χέρια, ἀπῆρτα ξηρῶς ὅτι τοῦ ἔτυχε, ἀλλὰ εἰς λεπτομερείας ποτὲ δὲν εἰσῆρχετο, ἐφαίνετο ὅτι αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις τὸν δυσηρέσιον. Ἡμεῖς ἐπεθέσαμεν ὅτι ἐβάρινε τὴν συνειδησίον του κανὲν δυτηχὲς θῦμα τῆς τρομερᾶς τέχνης του. Δε,

»Γιατὶ νὰ τὰ πα ἀκαλῆς; αὐτὰ θὰ μᾶς σκοτώσουν»
Ἐἶπε ἡ ξαθιά ἡ Ζουλιμέ, τοῦ ρήγα ἡ θυγατέρα
Κι' ἔσκυψε και στὸ μέτωπο τὸν φίλησε. Ἐκείνος
Τινάχτηκε, στὸ αἷμά του σὰν κεραυνὸς νὰ ἐχῆθη
Κι' ἐνοιωσε πούνε δυνατός, ἀθάνατος, μεγάλος,
Και τὸ βαρὺ του μέτωπο νόμιζε πῶς ἠάγγιξῃ
Στὸν οὐρανό. Και ἔπλωσε πάνικιτό του χέρι
Πρὸς τὰ βουνά τὰ φοβερὰ και εἶπε » Ζουλιμέ μου,
Γλυκί μου ταίρι, ἠρύχασε! γιατί με τὸ φίλι σου
Πιὸ δυνατό ἀπ' τὰ βουνά και πιὸ καμαρωμένο
Ἄπ' τὸ Ζενίθ με ἔκαμες, κι' ἀπὸ τὴν Οἰκουμένη
Πολὺ πιὸ μεγαλύτερο και τώρα με τούς στίχους
Μονάχα τις ψηλὲς κορφὲς θὰ τις γκρεμίσω κάτω!
Νοιώθω πῶς εἶναι δυνατό· μέσα μου ἀναβράζει
Τὸ πνέμα. Μ' ἕνα λόγο μου μπρῶ νὰ σπάσω τᾶσπρα
Γιατὶ ἔτσι παντοῦναμος εἶτανε πάντα ὁ λόγος
Και οἱ θεοὶ ἐχτίζανε τούς κόσμους τραγουδώντας.
Φίλα με ἐδῶ στὸ μέτωπο, φίλα με ἐδῶ στὰ μάτια
Μέσ' στὴν καρδιὰ μου στάλαξε τῆ δύναμη τῆς νίκης
Πού θὰ γκρεμίσῃ τις κορφὲς αὐτὲς ἀπὸ τρομάρα.
Φίλα με ἐδῶ στὰ μάτια μου, φίλα με ἐδῶ στὸ στόμα
Κάνε νὰ γένω βασιλιάς! . . . Νοιώθω μεσ' τὴν ψυχὴ μου
Πῶς κατεβύνουνε Θεοὶ! . . . Και πῆρε σὰ σημαία
Τῆ λύρα του ὁ ποιητής κι' ἀγέρωγα ἀρχήναε
Και κάμνει τρία βῆματα πρὸς τὰ βουνά τὰ τρία
Και ἔπειτα σὰν κεραυνός, σὰ μαῦρη ἀνεμοζάλη
"Οπου βροντᾷ ἀπὸ μακρῶ, νὰ τραγουδᾷ ἀρχήναε:
»Κορφὲς ψηλὲς, θεόρατες, κορφὲς στραφοκοποῦσες,
Ἐσεῖς πού ἥλιου βραδινῶ οἱ ὀλόγρυσες ἄχτινες
Γλυστρώντας νὰ σᾶς φτάσουνε κατῶρθωσαν μονάχα
Αἰώνια πού ὁ Κεραυνὸς ἀνώφελα σᾶς δέρνει
Πού οἱ αἰῶνες πέρασαν ἄσκοπα κουρασμένοι
Χωρὶς νὰ σᾶς ξηλώσουνε κανένα σας χαλίκι,
Κορφὲς, γιγάντιες κορφὲς, σκληρὲς και στιχογειωμένες,
Σᾶς δίνω σήμερα ἐγὼ διαταγὴ μεγάλη,
Ἐδῶ, ἐμπρὸς στὰ πόδια μου νὰ πέσετε στὴν ὥρα.

Στους κορφους τῶν τριῶ βουνῶ, πούν' τρεῖς φορές μεγάλη
Ἐρριξε τρεῖς γοργὲς ματιές, σὰν τρεῖς γοργὲς σαῖτες
Και τρεῖς φορές ἐθάρεσε τὴν ξακουσμένη λύρα.

Σὰν τρία τότε πρόβατα πού στὴν καρδιὰ ὁ τζομπάνος
Τὰ πλήγωσε ἐγειραν βαριά τῶνα κατόπι ἀπ' τᾶλλο
Τις τρεῖς κορφὲς τους τὰ βουνά και πέσανε μπροστὰ του.

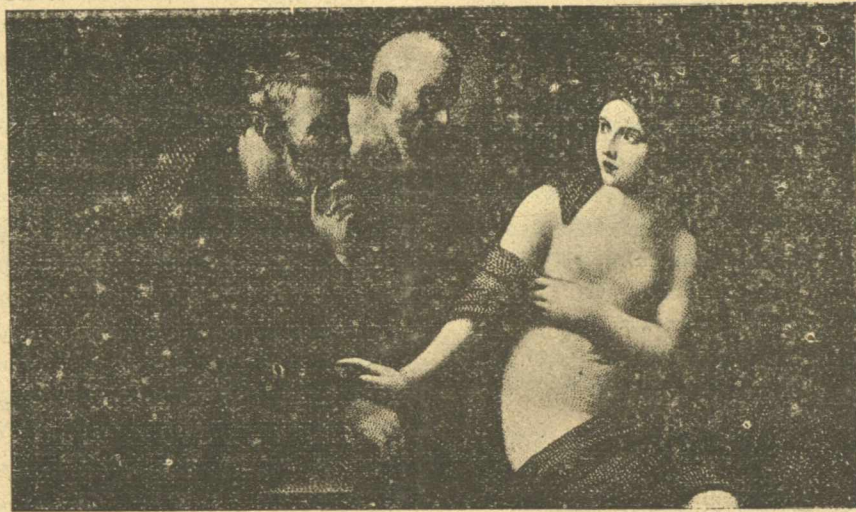
Κι' οἱ ἐρωτεμένοι φύγανε πιασμένοι χέρι χέρι.

Αὐτὰ τὰ κατορθώματα τᾶμαθε ὁ Ρήγας κι' εἶπε:
»Παιδιά πάντα καλόκαρδα νᾶστε· στεφανωθείτε
Κι' αὐτὸ τὸ δακτυλίδι μου γιὰ πάντα ἄς σᾶς ἐνώσῃ»
Κι' ἔτσι ἡ γλυκειά ἡ Ζουλιμέ κι' ὁ ποιητής παρτήσαν
Κι' ἀγαπηθήσανε πολὺ, πολὺ: ἴσια με τὸν τάφο.

Πολὺ μακρῶ, πολὺ μακρῶ, σὲ μιὰ πανώρια χώρα.

N. Ἀμουργιανός.

ήτο δυνατόν νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἰδέαν τινὸς ὅτι ἦτο δειλός. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων τὸ ἐξωτερικὸν ἀπομακρύνει τοιαύτας σκέψεις. Αἴφνης ἓνα ἀπροσδόκητον συμβάν ἐξέπληξεν ὅλους μας. Μίαν φορὰν περὶ τοὺς δέκα ἀξιωματικοὶ τοῦ τάγματός μας, ἐγευματίζαμε εἰς τοῦ Σίλβιου. Κατὰ συνήθειαν ἐπίναμε κατὰ κόρον. Μετὰ τὸ γεῦμα παρακαλέσαμε τὸν ἀμφιτρώνά μας, νὰ μᾶς κάμῃ τὸν μπάγκον. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἤρουνε, διότι σχεδὸν ποτὲ δὲν ἐπαίξεν ἐπὶ τέλους συγκατετέθη καὶ διέταξε νὰ φέρονται τὰ χαρτιά καὶ ἤρχισε νὰ μοιράζῃ. Τὸν περικυκλώσαμε καὶ τὸ παιγνίδι ἤρχισεν. Ὁ Σίλβιος κατὰ τὴν συνήθειαν παίζων ἐτήρει σιγὴν καὶ οὔτε ἐφιλονεικοῦσεν, οὔτε ἔδιδεν ἐξηγήσεις. Ἐὰν ὁ πονταδόρος ἐκα-

Εἰκὼν ἐκ τῆς «Παπύσσης»

με λάθος ἀμέσως ἐπλήρωσε τὸ ὑπόλοιπον ἢ ἐσημείωσε τὸ περίσσευμα. Ἀπὸ ἡμεῖς τὸ ἐγνωρίζομεν καὶ τὸν ἀφίναμε νὰ διευθύνῃ ὅπως θέλῃ. Μεταξὺ μας εὐρίσκετο καὶ εἷς ἀξιωματικὸς πρό τινας μόλις μετατεθεὶς εἰς τὸ τάγμα μας, ὅστις παίζων ἀφηρημένα ἐσημείωσε περισσότερα. Ὁ Σίλβιος ἐπῆρε τὴν κιμωλιαν καὶ ἐξίσωσε τὸν λογαριασμὸν κατὰ τὴν συνήθειάν του. Ὁ ἀξιωματικὸς νομίσας ὅτι ἔκαμε λάθος τοῦ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν. Ὁ Σίλβιος εἰσώπα ἐξακολούθων νὰ διανέμῃ τὰ χαρτιά, ὁ ἀξιωματικὸς ὅμως ἀπολέσας τὴν ὑπομονὴν ἔλαβε τὴν βούρτσαν καὶ ἔσβυσεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ὡς κατὰ λάθος γραφέντα. Ὁ Σίλβιος τὰ ἐσημείωσε ἐκ νέου. Ὁ ἀξιωματικὸς ἠρεθισμένος ἐκ τοῦ πολλοῦ οἴνου, ἀπὸ τὸ παιγνίδι καὶ ἀπὸ τοὺς γέλωτας τῶν συντρόφων του, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν σοβαρῶς προσβληθέντα, ἐξωργίσθη καὶ ἀρπάσας ἐκ τῆς τραπέζης τὸ χαλκοῦν κηροπήγιον τὸ ἐξεσφενδόνισεν κατὰ τοῦ Σίλβιου, ὁ ὁποῖος μόλις δι' ἐπιτηδείου κινήσεως κατώρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τὸ κτύπημα. Ἡμεῖς φρεσικῶς ἐσυγχισθημεν. Ὁ Σίλβιος ἠγέρθη, ἦτο πελιδνὸς ἀπὸ τὴν ὀργὴν, καὶ μὲ σπινθηροβο-

λοῦντας ὀφθαλμοὺς εἶπεν: «Ἀξιώτιμε κύριε, σὰς παρακαλῶ νὰ ἐξέλθῃτε καὶ νὰ εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸν ὅτι τοῦτο συνέβη ἐδῶ εἰς τὸ σπίτι μου». Δὲν ἀμφεβάλαμεν διὰ τὰ ἐπακούοντα καὶ ἐθεωροῦσαμεν τὸν νέον σύντροφόν μας φονευμένον.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐξῆλθεν εἰπὼν ὅτι διὰ τὴν γενομένην προσβολὴν εἶναι ἔτοιμος ν' ἀπαντήσῃ ὅπως θὰ ἤθελεν ὁ τὸν μπάγκον κρατῶν κύριος. Τὸ παιγνίδι ἐν τούτοις ἐξηκολούθησεν μερικὰ ἀκόμη λεπτά, ἀλλ' ἡμεῖς βλέποντες ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ παίξῃ, ἀπῆλθον ὁ εἰς κατοίπιν τοῦ ἄλλου. Μετέβημεν εἰς τὰς οἰκίας μας ὁμιλοῦντες περὶ τῶν διακοπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπλησίαζον.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Τὴν ἐπομένην εἰς τὸν ἱππόδρομον ἐρωτούσαμεν ἐὰν εἶναι ζωντανὸς ὁ δύστηνος ὁ ἀνθυπολοχαγός, ὅτε μετ' ὀλίγον ἀναφαίνεται μεταξὺ μας. Ἠρωτήσαμεν καὶ αὐτὸν περὶ τῶν διατρεξάντων, μᾶς ἀπήντησεν ὅμως ὅτι περὶ τοῦ Σίλβιου δὲν εἶχεν ἀκόμη καμίαν εἰδήσιν. Ἀπὸ μᾶς ἐξέπληξε. Μετέβημεν εἰς τοῦ Σίλβιου καὶ τὸν εὔρομεν εἰς τὴν αὐλὴν καθίζοντα σφαῖραν ἐπὶ σφαίρας εἰς τὸν ἄσσον, ὁ ὁποῖος ἦτο κολλημένος ἐπὶ τῆς θύρας. Μᾶς ἐδέχθη ὡς συνήθως, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ οὔτε λέξιν περὶ τοῦ χθεσίου ἐπεισοδίου. Ἐπέρασαν τρεῖς ἡμέραι καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγός ἦτο ἀκόμη ζωντανός. Δηρωτώμεθα μετ' ἀπορίας: «εἶναι δυνατόν ὁ Σίλβιος νὰ μὴν ἔλθῃ στὰ χέρια». Ὁ Σίλβιος δὲν ἐμονομάχησεν, ἀλλ' ἰκανοποιήθη μὲ μικρὰν ἐξήγησιν καὶ συνεφιλιώθη.

Ἡ διαγωγὴ αὐτῆ τοῦ Σίλβιου ἀπῆρσεν εἰς τὴν νεολαίαν. Ἡ ἀνανδρία ὀλιγότερον παντὸς ἄλλου συγχωρεῖται ὑπὸ τῶν νέων στρατιωτικῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς ταύτην συνήθως βλέπουν τὸ ὕψος τῶν ἀνθρωπίνων προτερημάτων καὶ τὴν συγχώρησιν κάθε ἄλλου ἐλαστώματος. Ἄλλ' ὅμως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλα ἐλησμονήθησαν καὶ

ὁ Σίλβιος ἀπέκτησεν ἐκ νέου τὴν παλαιάν του ἐπιροήν.

Ἐγὼ μόνος δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὸν πλησιάσω. Ἐκ φύσεως ρωμαντικὸς, πρῶτος ἐγὼ ἀπὸ ὅλους ἀφρωσιώθην εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τοῦ ὁποῖου ὁ βίος ἦτο αἰνίγμα καὶ ὁ ὁποῖος μοι ἐφαίνετο ὡς ἦρος κάποιας μυστικῆς ἱστορίας. Ἐκεῖνος μὲ ἠγάπα· τοῦλάχιστον δταν ἦτο μόνος μαζί μου ἄφνε κατὰ μέρος τὴν δεξιάν του κακαλογίαν καὶ ὠμίλει περὶ διαφόρων πραγμάτων μὲ καλοκαγαθίαν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν. Μετὰ τὴν ἀτυχή ἐκείνην ἐσπέραν, ἡ ἰδέα ὅτι ἡ τιμὴ του ἐκηλιδώθη καὶ δὲν ἐκαθαρίσθη ὅπως ἔπρεπε, μὲ ἠμπόδιζε νὰ συναραστρέφωμαι μαζί του ὡς πρὶν. Ἐντροπέμην καὶ νὰ τὸν κοιτάζω ἀκόμη. Ὁ Σίλβιος ἦτο ἐξυπνώτατος καὶ πεπειραμένος ἄνθρωπος, ὥστε τὸ παρετήρησε. Καὶ ἐθλίβη δύο φορὰς παρετήρησα ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ ἐξηγηθῇ μαζί μου. Ἐγὼ ὅμως τὸν ἀτέφνεγα καὶ ὁ Σίλβιος ἀπεμαρτύνητο. Ἀπὸ τότε εἶδαμεν ἀλλήλους μόνον ἐμπρὸς εἰς τοὺς συντρόφους μας. Οἱ παλαιοὶ εἰλικρινεῖς διάλογοι μας διεκόπησαν.

Οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης δὲν ἔχουν ἀκριβῆ ἀντίληψιν περὶ τῶν χωρικῶν πραγμάτων καὶ τῶν μικρῶν πόλεων. Ἡ ἀναμονὴ τοῦ ταχυδρομείου εἶναι εἰς τὰ μικρὰ μέρη ζήτημα τῆς ἡμέρας. Κάθε τρίτη καὶ παρασκευὴ οἱ ἀξιωματικοὶ συνηθροῖζοντο ἐκεῖ ἀναμένοντες ἄλλοι χρήματα, ἄλλοι ἐπιστολάς καὶ ἄλλοι τὰς ἐφημερίδας. Τὰ πακέτα ἠροίγοντο καὶ τὰ νέα μετεδίδοντο, καὶ οὕτως παρουσιάετο μία πολὺ ζωνρὰ εἰκὼν. Ὁ Σίλβιος ἐλάμβανε πάντοτε σχεδὸν γράμματα συστημένα, ἀποστελλόμενα εἰς τὸ τάγμα μας καὶ συνήθως εὐρίσκετο μεταξὺ ἡμῶν. Μίαν φορὰν τοῦ ἔδωσαν ἓνα δέμα, τὸ ὁποῖον ὁ Σίλβιος ἀπεσφράγισε μὲ ἀνυπομονησίαν. Διατρέχων μίαν ἐπιστολὴν ἢ μορφὴν τοῦ ἤστραψε. Οἱ ἀξιωματικοί, προσηλωμένοι εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν ἐπιστολάς, δὲν παρετήρησαν τίποτε.

— Κύριοι, εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Σίλβιος, αἱ περιστάσεις ἀπαιτοῦν ταχέως νὰ ἀπουσιάσω ἀπ' ἐδῶ, φεύγω τὴν νύκτα, ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἀρνηθῆτε νὰ γευματίσετε σὲ μένα διὰ τελευταίαν φορὰν. Περιμένω καὶ σὰς, προσέθεσεν ἀποταθὲς πρὸς ἐμέ, σὰς περιμένω δίχως ἄλλο.

Ἐφθάσα εἰς τοῦ Σίλβιου τὴν ὠρισθεῖσαν ὥραν καὶ εὐρήκα ἐκεῖ ὄλον τὸ τάγμα σχεδόν. Αἱ ἀποσκευαὶ τοῦ Σίλβιου ἦσαν ἔτοιμοι πρὸς μεταφορὰν. Οἱ πυροβολημένοι τοῖχοι ἦσαν γυμνοί. Ἐκαθίσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ ἀμφιτρώων ἦτο εἰς ἄκρον εὐθυμίας καὶ ἡ εὐθυμία του μετεδόθη καὶ εἰς ἡμᾶς. Τὰ πόματα τῶν φιαλῶν ἐιροτοῦσαν εἰς ἕκαστον λεπτόν, τὰ ποτήρια διαρκῶς ἤφριζαν καὶ ἡμεῖς εὐχόμεθα κατευόδιον καὶ πᾶν ἀγαθὸν εἰς τὸν ἀναχωροῦντα. Ἀπὸ τὸ τραπέζι ἠγέρθημεν ἀργά, περὶ τὸ ἐσπέρας. Ὅταν διενέμοντο τὰ πιλίκια τῶν ἀξιωματικῶν ὁ Σίλβιος ἀποχαιρετῶν ὅλους μὲ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ μὲ ἐσταμάτησε τὴν στιγμήν ποῦ ἐτοιμαζόμην νὰ ἀπέλθω.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσω μαζί σας, μοῦ εἶπε σιγά. Ἐμμενα. Οἱ ξένοι ἐφυγαν. Ἐμείναμεν μόνοι οἱ δύο μας, ἐκαθήσαμεν ὁ εἰς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου καὶ σιωπῶντες ἐκαπνίζαμεν πίπες. Ὁ Σίλβιος ἦτο ἐμφορνις, δὲν ὑπῆρχε πλέον οὐδὲ ἴχνος τῆς σαμαδικῆς εὐθυμίας του. Ἡ σκυθρωπότης του, οἱ ἀστράπτοντες, ὀφθαλμοὶ του καὶ ὁ πυκνὸς καπνός, ὁ ὁποῖος ἐξήρχετο τοῦ στόματός του, τὸν ἔκαμαν νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς διάβολον. Παρήλθον λεπτά τινα καὶ ὁ Σίλβιος διέκοψε τὴν σιωπὴν.

— Πιθανὸν ἡμεῖς ποτὲ πλέον νὰ μὴ συναντηθῶμεν, εἶπε, πρὸ τοῦ χωρισμοῦ μας ἐπεθύμουν νὰ ἐξηγηθῶ μαζί σας, γνωρίζετε, ἴσως, ὅτι ἐγὼ πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφέρομαι τὸ τί λέγει ὁ κόσμος γιὰ μένα, γιὰ σὰς ὅμως διαφέρει τὸ πρᾶγμα, ἐσὰς σὰς ἀγαπῶ καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἀφήσω νὰ σὰς μείνῃ κακὴ περὶ ἐμοῦ ἐντύπωσης.

Ἐσιώπησε καὶ ἤρξατο νὰ πληρώνῃ τὴν πίπαν του, ἐγὼ εἰσώπων διατηροῦν χαμηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σὰς ἐφάνη παρᾶξενον, ἐξηκολούθησε, γιατί δὲν ἐζήτησα τότε ἰκανοποίησιν ἀπὸ τὸν τρολλὸν ἐκεῖνον μεθυσμένον, τὸν P. . . Εἶσθε σύμφωνος ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὄπλου μοῦ ἀνῆκε, ἄρα ἡ ζωὴ μου ἦτο εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ ἡ ἰδικὴ μου σχεδὸν ἐκτὸς κινδύνου, ἠμποροῦσα νὰ κάμω νὰ πιστευθῇ ὅτι ἡ ἐπιεικεία μου ὠφείλετο εἰς τὴν καλοκαγαθίαν μου, ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ψευδοῦμαι. Ἐὰν ἠμποροῦσα νὰ τιμωρήσω τὸν P. . . δίχως νὰ ἐκθέσω τὴν ζωὴν μου, ποτὲ τότε δὲν θὰ τὸν συνεχώρουν.

Παρατήρησα τὸν Σίλβιο μὲ ἀπορίαν. Τοιαύτη ἐξομολόγησις πολὺ μὲ ἐξέπληξε. Ἐξηκολούθησε.

— Ἐτσι, ἐγὼ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς κίνδυνον. Ἐξ ἑτῆ πρὶν ἐραπίσθη ὑπὸ τινος καὶ ὁ ἐχθρὸς μου ζῆ.

Ἡ περιεργεία μου ἐκορυφώθη.

— Θὰ ἐμονομάχησατε; ἠρώτησα.

— Ἐμονομάχησα καὶ ἰδοὺ τὸ ἐνθύμιον τῆς μονομαχίας μας. Καὶ ἐγεγῆθεις ἐξήγαγε ἀπὸ ἐν κυτίον πιλίκιον τι μὲ χρυσοῦν ἐπιλόφον καὶ τὸ ἐφόρεσε. Ἦτο τρυπημένον ὀλίγον τι ἄνωθεν τοῦ μετώπου.

— Γνωρίζετε, ἐξηκολούθησεν ὁ Σίλβιος, ὅτι ὑπῆρξε εἰς τὸ *** τάγμα τῶν Οὐσσάρων. Ὁ χαρακτήρ μου σὰς εἶναι γνωστός: ἐσυνήθισα νὰ πρωτεύω ἐκ νεότητός μου, ἦτο τὸ πάθος μου τοῦτο. Εἰς τὸν καιρὸν μας ἡ ἀταξία ἦτο τοῦ συρμοῦ. Ἐγὼ ἤμην ὁ περισσότερο ἀτακτικὸς εἰς τὸν σιγατόν. Ἐκαυχώμεθα διὰ τὰ μεθύσια μας. Ἐγὼ περνοῦσα τὸν ἐξυμνούμενον ἐνδοξον Μπουρτσόβ, ὑπὸ τοῦ Λενίς Λαβιδόβ. Μονομαχίαι εἰς τὸ τάγμα μας συνέβαινον κάθε λεπτόν. Εἰς ὅλας σχεδὸν ἐλάμβανον μέρος ἢ ὡς μάρτυς ἢ ὡς ἐνεργὸν πρόσωπον. Οἱ συντροφοί μου μ' ἐκτιμοῦσαν καὶ οἱ διοικηταὶ τοῦ τάγματος μας μ' ἐθεωροῦσαν ὡς ἀναγκαῖον κακόν . . .

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές).

(Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ).

N. Καστρινός.

ΣΤΗΣ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ

Γράμματα από το χωριό,
χαρισμένα του Νίκου Ζαρίφη

ΚΑΣΤΡΑΚΙ, 2 ΤΟΥ ΑΛΩΝΑΡΗ.

ΝΙΚΟ ΜΟΥ,

Τὸ χωριό μου μὴν περιμένῃς νὰ σὲ τὸ περιγράψω. Φαντάσου ἕνα χωριουδάκι μοναχικό, μὲ τὰ μικρὰ πλιθοχτισμένα του σπιτάκια, ξαπλωμένο στὰ πόδια κάποιου βουνού, μὲ τὸ νερόμυλό του, τὸ ποτάμι του, τὴν πλατιά και τὸν ἀπαραίτητο πλάτανο στὴ μέση. Φαντάσου ἀκόμη και μιά ἐκκλησοῦλα μὲ τὸ φιλόφωνο σήμαντρό της κ' ἕνα ἀσπρομάλλη γέροντα Παπᾶ, καλόγνωμο ὅσο θέλεις, και θᾶχης τὴν ἀπλόγραμμη ζουγραφιά τοῦ μονάκριβου χωριοῦ μου.

Κάθουμαι στὸ σπιτάκι τοῦ Παπᾶ. Στάθη τὸν λένε τὸνομά του. Ἡ παλαδιά του, ἡ προεσβυτέρα ὅπως τὴν λέει ὁ Παπᾶς, εἶναι χρυσοῦ γυναικὰ κ' ὁ γυῖός τους φρόνιμο παιδί. Μόνο ποῦ γυρνᾶει πάντα ξυπόλυτος κ' ἔχει μιά μαρία νὰ σφυρίζῃ.

Τὸ σπιτάκι τοῦ Παπᾶ εἶναι ἀσπροβαμμένο, ὅπως τὰ περισσότερα σπιτάκια τοῦ χωριοῦ, και τὰ παράθυρά του τὰ περικυκλῶναι μιά περὶ φανή δρόνα. Τώρα, ποῦ σὲ γράφω, κάθουμαι σ' ἕνα παραθυράκι δυσμικό. Εἶναι βράδυ. Πέρα ξαπλώνεται ὁ ξανθοπράσινος κάμπος, μονοχρῶς ἀπὸ τὸ σῦθαμπο τὸ βραδυτὸ και πὼ πέρα τὸν κόβει ἀπότομα τὸ θεόρατο βουνό.

Κι' ὁ ἥλιος βασιλεύει!...

Μιά ἀρμονία πολύχρωμη «ὀποῦ δὲν ἔχει ὄνομα κ' ἔχει περίσσια κάλλη» ἀργοδιαβαίνει τὴν κορυφή τοῦ βουνοῦ κ' ὁ γυῖός τους ἀπὸ τὰ ξερόκλαδα σφυρίζει τὰ αἰῶνια παράπονά του. Τὰ θλιμμένα μουκαρίσματα τῶν βωδιῶν ἀργοκλαῖν κάτω στὰ ἀτλόχωρα λειβάδια κ' ἐγὼ πονῶ... πονῶ... ὦ! πῶς πονῶ αὐτὴν τὴν ὥρα!...

3 ΤΟΥ ΑΛΩΝΑΡΗ, ΠΡΩΙ.

Κοιμήθηκα ἕναν ὕπνο ἀγγελικό. Στὴν Πόλη δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθῇ κανεὶς ἔτσι ὥραια. Τὸ στρώμά μου, ὅπως τοὺς παράγγελα στρώθηκε στὸ παράθυρο κοντὰ και τὰ σεντόνια του μύριζαν ἀκόμη ἀπὸ σαποῦνι. Ξύπνησα, φαίνεται, πολλὴ ἀργά. Οἱ χωρικοὶ ἔλειπαν σὲ ἀλώνια κ' ὁ Παλαστάθης τρεῖς ὥρες σωστὲς ποῦ τελείωσε τὸν ὄρθρο. Μιά ὥρα τώρα ποῦ μὲ περιμέναν μὲ τὸ δάσκαλο νὰ κάνουμε ἕναν περίπατο ὡς τὸ Νερόμυλο. Εἶδες; Παρ' ὀλίγο νὰ ξεχάσω νὰ σὲ συστήσω τὸ δάσκαλο. Μὴν τρομάξῃς, ἀγαπητέ. Τονὲ γνώρισα ἐφές. Εἶναι ἕνας ἄνθρωπος πολλὴ πρακτικὸς και λίγο δάσκαλος. Ξέρει, εἶναι ἀλήθεια, τὰ ἀνώματα και τοὺς δυτικούς, ξέρει ὅμως και πολλὴ καλλίτερα νὰ περιποιηθῇ τὸ χωραφάκι του, νὰ φυτεύῃ πατάτες, κρομύδια, σαλατικά και νὰ κάμῃ λίγο πολλὴ και τὸν ψάλτη.

Καλὸς ἄνθρωπος γιὰ συντροφιά.

Ἐνα πράγμα μοναχὰ δὲ θὰ τοῦ συχωρέσω ποτέ. Τίς πατάτες ἀδύνατο νὰ τίς πῆ πατάτες. Και μὲ πιάνουν κάτι γέλοια σὰν τὸν ἀκούω νὰ μιλῇ γιὰ τὰ γεώμηλά του!

— Τί γελᾷς! Ἔτσι τὰ συνήθισα, ἀδελφέ.

— Μὰ πρέπει νὰ τὰ ξεσνηθίσῃς. Εἶναι ἀηδία. Σήμερον τὰ γεώμηλα χαλνοῦν τὸ στομάχι. Τοῦ κάκον! Τὸ γουδι τὸ γουδοχέρι ἐκεῖνος.

Βράδυ.

Γυρίσαμε ἀπὸ τὸ νερόμυλο κατακουρασμένοι και πενασμένοι. Φάγαμε, εἰν' ἀλήθεια, ἐκεῖ ροδάκινα και σιταρένιο ψωμὶ μὲ πεπόνι, μὰ... ξέρεις τί θὰ πῆ βουνησίο ἀγέρι και κρούσταλλο νερό; Τρώγεις, κοὶ διψᾷς, πίνεις και πεινᾷς και πάλε τρώγεις και ξαναδιψᾷς και ξανατρώγεις... και ἀπορεῖς και σὺ ποῦ τὴν ἡδὺς τέτοια ὄρεξη διαβολεμένη.

Ἐὸ περίπατος αὐτὸς στὸ νερόμυλο μ' ἄρεσε πολὺ. Κεῖνο τὸ μονοπάτι π' ἀνεβαίνει κορδελιαστὰ τὸ φρενὶ τοῦ βουνοῦ, ὕστερα τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ, ἀπ' ἕνα ξιλένιο γιοφῶρι, κεῖνες οἱ θεόρατες καρδιές, βαθιοπράσινες δεξιὰ ζερβὰ και ἡ ἀτέλειωτη φλυαρία τῶν πουλιῶν... ὅλα τρέλλα, τρέλλα!

Ἐὸ Νερόμυλος πάλι; Μόνο σὲ κάτι σπάνια δελτάρια μπορεῖ νὰ διῆ κανεὶς τέτοιο χαριτωμένο σκίτσο, κεντημένο στὴ βελουδένια ποδιά τοῦ βουνοῦ. Σὰν εἶδα ἀπὸ μακρὰ τὸν τροχὸ του νὰ γυρνᾷ, θυμήθηκα κεῖνο τὸ τραγουδάκι ποῦ διαβάζαμε μικροὶ στὸ ἀναγνωστικό μας μιά φορὰ:

«Ὁ μῦλος γυρίζει, ὁ μῦλος κροτεῖ,

«ἆ! πόσο μ' ἄρεσει και μ' εὐχαριστεῖ!

«Τίκ, τίκ, τίκ, τίκ!

Τὸ θυμᾶσαι; Στὴν ἀντικουρή του σεδίδα εἶχε και τὸ νερόμυλο ζωγραφισμένο μ' ἕνα μεγάλο τροχό. Νά, θαρῶ πῶς τονὲ βλέπω. Ἡμασταν στὴ δευτέρα τάξη τότες και καθούμασταν στὸ τελευταῖο θρανίο πάντα. Εἶχαμε κ' ἐκεῖνο τὸ δάσκαλο μὲ τὴ χοντρή ἀλυσίδα τοῦ ρολοιοῦ και μὲ τὸ μεγάλη γυαλιά, ποῦ τονὲ φώναζες κουκουβάγια, ἀθεόφοβε! Γειά σου.

Χαρικλῆς

Ἐὸ ἀγορευτὴς μὲ ὕφος δραματικῶν λέγει:
— Γνωρίζεις κανεὶς ἀπὸ σὰς ἕνα ἄνδρα τέλειον;
Εἰς τὴν αἰθουσα νεκρική σιγή.
— Γνωρίζεις κανεὶς σὰς, ἐξηκολούθησε, μίαν τελείαν γυναίκα;
Τότε μιά γυναικοῦλα μαυροφορεμένη ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης.
— Ὑπῆρχε μιά. Συχνὰ ἀκουσα γι' αὐτὴν, ἀλλὰ ἀπέθανε.
Ἡτο ἡ πρώτη γυναίκα τοῦ συζύγου μου.

Ἐκεῖνος — νυμφεύσου με και θὰ συμμερίζομαι τὰς λύπας σὰς.

Ἐκεῖνη — Ἄλλὰ δὲν ἔχω λύπας.

Ἐκεῖνη — Μὰ θὰ ἔχῃς ἅμα μὲ νυμφευθῆς, ἀγάπη μου.

ΜΟΝΟΚΟΝΤΙΔΙΕΣ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ...

Ἄν ξεύρω τί σημασία δίνει ὁ καθένας σὰς στὸν καιρὸ του, στὸν καιρὸ ποῦ ἐργάζεται ἢ σ' ἐκεῖνο π' ἀφίνει νὰ φεύγῃ ἔτσι σιὰ εὐκαιρα. Τὸ ἕνα εἶναι ἀνάγκη και τίλλο ἀπόλαυση και εἶναι βέβαιό πως ἡ ἀνάγκη εἶναι πάντοτε ἀγχαρεῖα και... dolce far niente.

Ἐὸτι και νὰ μὲ ποῦν, ὁ ἀφορισμὸς αὐτὸς εἶναι ἡ γενική πεποίθησι τοῦ κόσμου και εἶναι φεύγῃς και ὑποκριτῆς ὅποιος τολμᾷ νὰ λῆῃ τὸ ἐνάντιο. Ἐὸπως και ἂν ἦναι ὅμως, ἐδῶ δὲν πρόκειται γι' αὐτό. Δὲ μ' ἐνδιαφέρει διόλου τί διάκριση κάνει ὁ καθένας μεταξὺ τοῦ καιροῦ τῆς δουλειᾶς και τῆς ἀργίας. Αὐτὴ εἶναι λεπτομέρεια χωρὶς σημασία, ἢ ἂν θέλετε, εἶναι ἄλλο ζήτημα. Ἐδῶ πρόκειται ἄπλῶς γιὰ τὸν καιρὸ ποῦ φεύγει, ἀδιάφορο πῶς. Φεύγει ὁ καιρὸς θὰ πῆ φεύγ' ἢ ζωὴ. Και ἢ ζωὴ φεύγει γιὰ πάντα και πέρνει μαζί της ἀγῶνες, λαχτάρες, κόπους, ἴδρω, χαρὲς, λύπες, ὅλα μαζί, ἢ ξεχωρα, ἢ κάτι τις ἀπ' ὅλα κ' ἀπὸ πίσου της ἀφίνει ἀναμνήσεις, ἀφίνει τὴν ἱστορία. Περσασμένα μεγαλεῖα ἢ ἀθλιότητες. Περσασμένα ξεχασμένα θέλουν νὰ ποῦν μερικοὶ πως ὁ ἄνθρωπος ζῆ μὲ τὴν ἀνάμνησι. Πλάνη. Τὸ μόνο πράγμα ποῦ ἢ ζωὴ πέρνει μαζί της, ἀφίνοντας πίσου τὸ παρελθόν, ἀνήκει κ' αὐτὸ στὸ μέλλον. Εἶναι ἢ ἐλπίδα. Και ἢ ἐλπίδα εἶναι τὸ ποτάμι τῆς λήθης, ποῦ πνίγει τὸ παρελθόν. Εἶναι τὸ μέλλον. Τὸ παρελθόν εἶναι θάνατος, τὸ μέλλον εἶναι ζωὴ. Τὸ παρελθόν εἶναι φορτίο, ποῦ ὁ καθένας καταγίνεται νὰ ξεκάνῃ και τὸ ξεκάνει ὅπως μπορεῖ. Τὸ πολὺ-πολύ, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, ὅτι καμμιά φορὰ τὸ φορτίο αὐτὸ μᾶς φαίνεται τόσο εὐχάριστο ὥστε καταγινόμαστε νὰ τὸ διατηρήσουμε, νὰ μὴν το χάσουμε Παραδείγματος χάρι γεννέσαι πλούσιος ἢ ὑγιῆς και ἀγωνίζεσαι νὰ διατηρήσῃς τὸν πλοῦτο ἢ τὴν ὑγεία σου. Αἰσθάνεσαι πως ἢ κόρη ποῦ λατρεύεις ἐνδιαφέρεται γιὰ σένα και τρέμεις, λαχταρᾷς, μὴ σβύσῃ ἢ ἀγάπη της. Ἐὸν καλοσκεφτῆς ὅμως, ἐκεῖνό που σ' ἐνδιαφέρει σ' αὐτὲς τίς περιστάσεις εἶναι πάλι τὸ μέλλον. Τί ἀπομνήσκει ἀπὸ τὴ χτεσινὴ εὐτυχία μπροστὰ στὸ σκοτάδι τὸ ἀδηλο ποῦ σκεπάζει τὸ μέλλον; Ἐὸνεβαίνεις τὸν ἀνήφορο μὲ τὰ πόδια ἢ καβάλλα. Ἐὸταν φτάξῃς στὴν κορυφὴ ξεχνᾷς τὸ πῶς ἦρτες. Ἄν ἔχει σημασία. Ἐὸταν πεινᾷς λίγο σὲ μέλλει μὲ τί θὰ χορτάσῃς. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ χορτάσῃς. Κι' ὅταν γεμίσῃς τὴν κοιλιὰ σου μὲ σκέτο ψωμὶ, εἶσαι χορτάτος ὅπως κ' ἐκεῖνος ποῦ γεμάτισε μὲ πέντε-ἕξι λογιῶν φαγιά και μὲ ἀσημένια σερβίτσια. Ἐὸπόδειξι ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ δοκιμάσῃς τὸ πῶς ἀκριβὸ φαγὶ ὅταν εἶσαι χορτάτος. Σὲ προξενεῖ μάλιστα ἀηδία. Ἐὸφροντίδα, ποῦ σ' ἀπασχολεῖ ἅμα χορτάσῃς, εἶναι τοῦ αὐριανοῦ φαγητοῦ. Εἶναι τὸ μέλλον και δουλεύεις προσπαθώντας νὰ γευματίσῃς καλλίτερα στὸ ἐξῆς.

Ἐὸ σκοπὸς λοιπὸν εἶναι ἢ πραγματοποίησις τῆς ἐλπίδος. Τὸ μέσο, εἶπαμε, δὲν ἔχει σημασία. Ἐὸ ἀρχή... οὔτε λόγος νὰ γένεται. Μνήσκει τὸ παρόν. Αὐτὸ εἶναι ποῦ μᾶς σκοτίζει, γιὰτὶ μόν' αὐτὸ αἰσθάνεσαι πραγματικά. Εἶναι ὁ δρόμος τοῦ ἀνήφορου, ἢ τὸ φαγὶ ποῦ τρώς γιὰ νὰ χορτάσῃς. Τὴν ὥρα ποῦ βαδίζεις σκυφτὸς και ἰδρόνεις, ζουλεύεις τὸν ἄλλο ποῦ πηγαίνει μὲ τὸ αὐτοκίνητο και σ' ἀφίνει πίσου του. Αὐτὸς εἶναι ὁ καῦμος. Μπορεῖς νὰ ξεχάσῃς τὸ παρελθόν, νὰ φανταστῆς ὅπως σ' ἄρεσει τὸ μέλλον, μὰ τὸ παρόν τὸ ἀκαταπολέμητο, τὸ ἀδυσώπητο παρόν, θὰ το ὑποφέρῃς ὅτι κ' ἂν εἶσαι: Ἐκατομμυριοῦχος ἢ ζητιάνος. Κι' αὐτὸ ἐπειδὴ τὸ παρόν βαστᾷ πάντα μιά στιγμὴ. Ἐὸστιγμὴ ποῦ προηγείται ἀνήκει στὸ παρελθόν κ' ἐκεῖνη ποῦ ἔρχεται ἀμέσως εἶναι τὸ μέλλον και... «πολλὰ μεταξὺ κύλικος πέλλει και χεῖλος ἄκρου».

Ἐὸ ἀξία, ἢ σημασία ποῦ συνειδητῶναι νὰ δίνουμε στὴ ζωὴ εἶναι ἢ ἀξία τοῦ παρόντος. Γιὰ νὰ μὲ καταλάβετε συλλογιστεῖτε πως ἢ ζωὴ ἀξίζει γιὰ τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ψυχικὴ κατάστασι ποῦ τὸν κατέχει τὴν ὥρα ποῦ τὸν ρωτᾷς γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Εἶναι σὰν νὰ ποῦμε, ἕνα χορὸγραφο, ποῦ ποτεὲ δὲν ἔχει σταθερὴ ἀξία.

Σταμάτησ' ἕνα διαβάτη, ποῦ διασκελίζει τρεχάτος τὴ Γέφυρα μὲ τὴν κἀνῃ τοῦ μεσημεριοῦ. Θὰ βλαστημῇ τὴν ὥρα που γεννήθηκε. Ἐὸν τονὲ συναντήσῃς τὸ βράδυ στὸ Βαπόρι τοῦ Βόσπορου ἢ τοῦ νηιοῦ, θὰ ἔχῃ διαφορετικὴ γνώμη. Τὸ μεσημέρι ἴδρωνε... πάει, πέρασε. Τώρα πέρνει φορέσκο, πάη ναύρη τὴν οἰκογένειά του, ἢ τὴν ἀγάπη του, ἢ πάει ν' ἀπολαύσῃ τὴ ζωὴ ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνεται αὐτὸς. Γιὰ τὴν ὥρα δὲν κάνει τίποτα. Ταξειδεύει Νὰ εἶστε βέβαιος ὅτι τὸ ταξειδι αὐτὸ θὰ τόκανε περπατιστὸς... ἂν μποροῦσε. Δὲ θὰ κουράζονταν. Περπατεῖ κανεὶς μὲ τίς ὥρες χωρὶς νὰ κουράζεται και βλαστημᾷ γῆ και οὐρανὸ σὰν ἀναγκαστῇ νὰ κἀνῃ ἕνα βῆμα σὰ δὲν ἔχῃ τὴν ὄρεξι νὰ τὸ κἀνῃ. Τὸ ἕνα εἶναι ἀπόλαυση, τὸ ἄλλο ἀγχαρεῖα. Τὸ πρῶτο εἶναι τίς περισσότερες φορὲς ἄσκοπο. Τὸ δεύτερο ἔχει πάντα ἕνα σκοπὸ: Πληρώνεται. Ἄνὸ σημεῖα τοῦ χρόνου. Τὸ ἕνα πάει στὰ χαμένα τὸ ἄλλο ἀφίνει ἀποτέλεσμα ὕλικό. Ποῦ ἀξίζει πῶς πολλὴ; Ζήτημα ἀντιλήψεως. Ἐὸξαριτᾶται ἀπὸ τὴ μεζούρα, ποῦ μεταχειρίζεται ὁ καθένας γιὰ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ χρόνο. Dolce far niente, σοῦ λέει ὁ ἕνας times is money, σοῦ λέει ὁ ἄλλος. Ἄνὸ ἀντίποδες. Ποῦς ἔχει δίκαιο; Και οἱ δυὸ ἔχοννε τὸ σκοπὸ τους, μὲ τὴ διαφορὰ ποῦ ὁ ἕνας ἐννοεῖ νὰπολαύσῃ τὴ ζωὴ, ὅπως τὴ βροῖσκει, ἐνῶ ὁ ἄλλος θέλει νὰ τὴν ἀγοράσῃ.

Ἐὸ ἕνας τρώει κ' εἶν' εὐτυχῆς ὅταν τὸ φαγὶ τοῦ ἄρεσει. Ἐὸ ἄλλος ἐννοεῖ νὰ ξερῇ τί τρώει. Ἐὸ πρῶτος εἶναι ποιητῆς και ὁ δεύτερος... ζυγαριά, ἢ πῆχη μὲ τὸ συμπάθειο! φανταστεῖτε τὴν ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς, ἂν λογαριαζόνταν μὲ τὸ χορῆμα! Ἐὸν εἶναι δυνατό, ἀφοῦ εἶναι βέβαιο πῶς πολλὰ πράγματα και ὕλικὰ ἀκόμη εἶναι ἀνεχτίμητα. Μπορεῖ βέβαια ν' ἀγοράσῃ κανεὶς τὸ φιλλ τῆς ἐταίρας ἢ τοῦ Ἰούδα. Μπορεῖ ν' ἀγοράσῃ

καὶ τῆ θαλαμηγὸ τῆ βαρύτεμῃ ποῦ θά τονε γυρίση στὸν κόσμον γιὰ νὰ σκορπίση πλοῦτον καὶ νὰ θαμπώση τὴν οἰκουμένη καὶ ν' ἀγοράση ἀπόλαυση ζυγισμένη, πακεταρισμένη καὶ μαρκαρισμένη. Κολιάστε ὅμως νὰ μου ἀγοράσετε . . . Ἐνα τίποτα' τὸ πρῶτον φιλι τῆς χρυσῆς κόρης ποῦ στολίζει τὰ ὄνειρά σας, τὸ θεῖον γέλιον ποῦ ἀνθίζει στὸ στοματάκι τοῦ μεπεπέ σας, ὅταν σας δίνει τὰ παχυνὰ χερσάκια του νὰ τὸ πάρτετε ἀγκαλιά, σὰν ξυτῆ ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸ του ὕπνον. Ἐλάτε νὰ μοῦ πουλήσετε, λοιπόν, τίς στιγμὲς ἐκεῖνες τῆς ἀνέκφραστης λαχτάρας, τίς στιγμὲς ποῦ ἔρχονται μόνες τους καὶ στὸ μεγάλο καὶ στὸ μικρὸ χωρὶς διατυλώσεις, χωρὶς νὰ στοιχίσουν τίποτα, ἔτσι ἀπλά, φυσικά, χωρὶς κόπο, τίς στιγμὲς αὐτὲς ἤθελα, εἶμαι περιέργος, νὰ μοῦ τις ἐχτιμούσατε. Ἦθελα νὰ ξέρω ποῖα εἶναι ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς ἀγορᾶς γιὰ μερικὲς στιγμὲς ποῦ ἡ σκέπη σταματᾷ, ὁ νοῦς χάνεται, τὸ λογικὸ κοιμᾷται καὶ ὁ ποιητὴς ξαπλωμένος κατὰμονος στ' ἀσκοροιάλι τίς φθινοπωρινὲς νύχτες, κοιτάζει τ' ἀπροκέντητα σκοτάδια τοῦ ἀπειρου. Ὁ Ἀλέξαντρος ζούλεψε τὸ Διογένη, ὅταν γιὰ δῶρον τοῦ ζήτησε νὰ παραμερίσῃ ἀπὸ τὸν ἥλιον. Ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ τὸν ἥλιον, τὴ θάλασσα, τὸ φεγγάρι, τὰ βουνά, τοὺς βράχους, τὰ τρεχάμενα νερά, τ' ἀστέρια, τὰ λουλούδια, τὰ πουλιά. Ἀγαπῶ νὰ ρεμβάζω καὶ πρὸ πάντων . . . νὰ μὴ ρεμβάζω. Θέλω νὰ βλέπω, ν' ἀκούω, ν' ἀνοίγω τὰ μάτια μου, νὰ τὰ σφαλῶ καὶ ὁ νοῦς μου νὰ φεύγῃ καὶ νὰ μ' ἀφήνῃ χωρὶς σκέψη, χωρὶς στοχασμὸ!

Dolce far niente!

Γι' αὐτὸ φαίνεται καὶ ἡ γνώση τοῦ Ἑλληνα στάθηκε πολὺ σοφὴ καὶ πολὺ βαθεῖα, ὅταν, στέκοντας νὰ ἐχτιμήσῃ τὸν χρόνον, εἶπε: Χρόνον φείδου, χωρὶς νὰ ὀρίσῃ τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί.

Ἡρ. Γ. Πίντζας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Τὸ δὲ ἀπόγευμα, εἰς τὰς δύο, ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Ἀγάπην ἡ μεγάλη θριαμβευτικὴ διαδήλωσις. Προηγούντο ἔφιπποι πολλοὶ μὲ φανταστικὸς χρωματιστοὺς διακόσμους, καὶ ἄρματα ἀνθοστόλιστα καὶ σηματοστόλιστα, φέροντα θριαμβευτὰς, ἀπομιμνημένους τύπους τινὰς γελόιους, ὅπως κατὰ τὰς Ἀπόκρυφους. Εἶπετο λεγεὼν ἀγνιστοπαίδων μικρῶν καὶ μεγάλων, φωνασκῶν, μὲ τὸ σῆμα ἐπὶ τοῦ πλίου, — μικρὰν σημαῖαν χαρτίνην λευκοκίανον, τὴν ὁποῖαν ἐκράτουν ἀπλῶς εἰς τὴν χεῖρα ὅσοι δὲν εἶχαν πλίου. Ἡ λεγεὼν αὐτὴ περιεκύκλωνεν ὄμιλον μουσικῶν ἐν στολῇ. Μετὰ τούτους ἤρχετο ὁ ἀρχηγός, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τέσσαρες βουλευταὶ τοῦ συνδυασμοῦ, μέχρις ἀποσπαιγμοῦ περιφιγγόμενοι περίξ ὑπὸ τῶν προδρόμων τοῦ κόμματος. Ὁ στυλινὸς κυλινδρικός πῖλος τοῦ κόντε Ρικάρδου διεκρίνεται ἀπὸ γίλια μίλια. Ὁ λαὸς ἠκολούθει πικρὸς, πολὺς, ἀτελειώτος διὰ τῶν στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν. Οἱ περισσότεροὶ ἐφόρον ἐπιδεικτικῶς κνανοὺς λαίμοδετας, τὸ χροῶμα τοῦ κόμμα-

τος, ἀπονεύσαν εἰς τοὺς λομπαδιανούς ἐκ τῶν παλαιῶν οἰζοσπαστῶν. Ἀφ' ὅπου διήλθεν ἡ διαδήλωσις, τὰ παράθυρα τῶν φίλων ἦσαν ἀνοικτὰ καὶ διακόσμιστα, αἱ δὲ ἄβραι κυρία ἔρραιναν τοὺς νέους βουλευτὰς δι' ἀνδρῶν καὶ ζαχαρωτῶν, καὶ ἄφραν ἐπ' αὐτῶν στεφάνους καὶ περιστερὰς μὲ ταινίας ἐνεπιγράφους. Τὸ πλῆθος εἶχε διανεμηθῆ πολυτρόπως τὰ λάφυρα ταῦτα καὶ τὰ πηγάγεν. Ἦτο ἤδη ἑσπέρα. Ἦνάπιοντο βεγγαλικά φωτίζοντα τοὺς ἀπερχομένους καθ' ὁμίλους. Μέσφ δὲ τῶν λουραϊκῶν τῶν κατακλείσιων, ἤρχισαν ἀπὸ τώρα νὰ λάμπουν αἱ οἰκίαι τῶν λομπαδιανῶν ἐκ τῆς πολυχρόου καὶ πλουσίας φωταγωγῆσεως, ἡ ὁποία καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα προσέδιδεν εἰς τὴν πόλιν ὕψιν φανταστικῆν.

Τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἑσπέραν, κατὰ τὰ συμφωνημένα, εἰς ἓνα καφετεῖον τῆς Στράτας Μαρίνας πλησίον τοῦ Ἄμιου παρατάσσαν τὰ ἄξεστά του τραπεζάκια καὶ τὰ ἀλύγιστα καθίσματα εἰς μακρὰν σειρὰν ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν πεζοδρομίου, ὁ Γιακουμάκης Στέφας συνητήθη μετὰ τοῦ Λούκα. Εἰς τὸ καφετεῖον ἐκεῖνο ἐπήγαγε τὸ κοινόβραδον ὁ Γιακουμάκης καὶ ἔπινε ἓνα μικρὸ, ὅσας καὶ ὁ καιρὸς ἐπέτρεπε νὰ καθήσῃ ἔξω καὶ νὰ θαυμάσῃ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸν Λούκαν προσέφερεν ἓνα καφέ, καὶ μετὰ τινὰς ἀδιαφόρους ὁμιλίας, περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Ἐπιδείξεως, τοῦ λόγου τοῦ Λομπάρδου καὶ τῆς ἀρχομένης φωταγωγῆσεως — θὰ εἶνε μία τζόγια! — τῷ εἶπε περίπου: «Νὰ πῆς ἀπὸ μέρος μου τοῦ σιῶρ Τῶνη, πῶς δὲ θὰ μπορέσω νὰ τοκοκρίθω κατὰ πῶς ἤθελα ἔς ἐκεῖνον ποῦ μοῦ εἶπε. Μεγάλῃ τιμῇ γιὰ μᾶς, τόσο ποῦ δὲν εἶμαστε ἀρκετοὶ νὰν τὴν βαστάξουμε. Ἐσκεφθήκαμε καὶ εἶπαμε νὰ μείνουμε στὴ θέσι μας, σὲ τὰ δικὰ μας, Πι θὰ πῆ ὁ κόσμος ἔς ἓνα τέτοιον παράξενον πρᾶγμα; Ἐμᾶς τοσοῦτοι φτωχοὶ θὰ καταγορήσῃ. Ὅχι, ὄχι! καλλίτερον ὁ σιῶρ Τῶνης νὰ πάρῃ ἀχορηγόπουλον ὅπως τοῦ μερτάρει, . . . Ἐτοί μοῦπε, νὰ τοῦ πῆς, ὁ σιῶρ Γιακουμάκης.»

Ζ'

Ὁ ἔρωσ τοῦ Τῶνη καὶ τῆς Μαργαρίτας ἦτο τόρα τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὰς λέσχας, εἰς τὰ καφετεῖα, εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰς αἰθούσας καὶ προπύλων εἰς τὰ παντοειδῆ μαγαζία, ὅπου συζητοῦνται οἱ μικροὶ φλύαροι ὄμιλοι, δὲν εἶχαν πλέον ἀλλήν ὁμιλίαν, ἀφ' ὅπου ἡ μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ Τοκαδέλων διαστασις ἐδεινῶθη, εἰς βαθμὴν δικαιολογήσαντα ὅλας τὰς εἰκασίας τῶν πρώτων, οἱ ὁποῖοι κατὰ εἶχαν μυρισθῆ. Ἡ Μηλιά, ἡ γραιά ἡπέρετρα τοῦ Τοκαδέλου, — βοντίσια, μὲ δύο μάτια μαῦρα σὰν ἐλῆς καὶ μὴν ἐλῆν μεγάλη σὰ μάτι εἰς τὸ μάγουλον, — ἡ ὁποία καὶ πρῶν, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅπου ἐξέσπασε τὸ οἰκαγενειακὸν σκάνδαλον δὲν ἐκράτει τὴν γλώσσαν, ἦτο περιζήτητος διὰ νοτὰς καὶ θεικὰς πληροφορίας. Εἰς τὰ σπύτια ὅπου τὴν ἐστειλε ἡ κυρία τῆς καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἐπισκέπτετο ἐξ ἰδίας προαιρέσεως, ἀφ' οὗ ἐξηγλεῖτο ἡ διὰ τὴν ὁποῖαν μετέβαιναν ὑπόθεσις, ἤρχεζαν τὰν ἐξάντητα ἐπὶ τοῦ συνήθους θέματος νέα.

«Ναῖσκε, γυνὴ μου!» ἐπέλεγε αἰωνίως ἡ Μηλιά, μὲ μίαν καθήφραν, ὄχι πολὺ προσποιητῆν, διατάσσουσαν κωμικῶς τὰς ρυτίδας τοῦ προσώπου τῆς. Ἐτοῦτα ἔχομε μέσα σὲ σπύτι ποῦ δὲν ἀκούσθη ποτέ. . . ἔτσι γιὰ τὲς ἀμαρτίες μου . . . νὰ τουραχνέμαι καὶ ἐγὼ ποῦμαι γοῖα γυναικα.»

Ἄλλῃ δὲ πηρῇ πληροφοριῶν ἐπίσης πολὺτιμος ἦτο καὶ ὁ φίλος μας Φωτεινός, ὁ ὁποῖος ἐν γνώσει ὅλων τῶν διατρεχόντων ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του ἀπ' ἀρχῆς, εἶχε τὴν πονηρίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀουνειδηρίαν, μετὰ τῆς ὁποίας τὰ ἐκένωνε πρὸς οἰονδήποτε ἤθελε τὸν ἐρωτῆσαι.

«Καὶ οὐλα γιὰ μὴ Μαργαρίτα ἀπὸ τὸν Ἄμιο, τὴ Στεφοπούλα ἂν ἔχῃς ἀκουστά, ποῦ τοῖ καρφώθηκε ὁ διάλογος νὰ γίνῃ Τοκαδέλενα,» ἐπέλεγε αὐτὸς μὲ τὸν σαρκασμὸν τὸν ἰδιόζοντα εἰς τὴν φύσιν του καὶ φυσικὸν εἰς τὴν τάξιν του.

διότι ὁ λαὸς δὲν βλέπει πάντοτε μὲ καλὸν ὄμμα τὰς πρὸς ἀνύψωσιν τάσεις τοῦ λαϊκοῦ.

Ἀπεραντίας οἰωπηλὸς καὶ ἀκλόνητος ἦτο ὁ Μανθαῖος, ὁ γρηναῖος ἱπποκόμος, ὁ πιστὸς ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ μόνος ἀπομεινας εἰς τὸν Τοκαδέλον καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ πλοῦτου. Τὸν εἶδαμεν δύσκολον καὶ δεξύνυμον δὲν ἐξετέλει ποτὲ χωρὶς μουροῦρα τὰς διαταγὰς τῶν κυριῶν του, ἐπέπλητε τὰ παιδιὰ καὶ συγκαίως ἐζήτει νὰ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς μεγάλους. Εἶχεν ἀποκτήσει δικαιώματα ἀρχαιότητος ἐκεῖ μέσα καὶ ἐννοεῖ νὰ τὰ ἐνασκή μὲ ὅλην τὴν ἀκαταπόνητον γεροντικὴν ἐπιμονήν. Ἄλλ' ἐπονοῦσε τὸ σπῆν πραγματικῶς καὶ ἐλάτρευε τὴν οἰκογενεῖαν ὡς ἰδιικήν.

«Νὰ κοιτάζετε τὴ στραβομάρα σας καὶ νὰ μὴ σὰς ἐγνωρίζετε γιὰ ξένες δουλειές. . . Ψεῖρα ποῦ δὲ σὰς τρώει μὴ τὴν ζῦτε!» ἀπῆρτα μὲ ὀφθαλμοὺς ἀστραπηθόλους, μολὶς ἐννόει τὸν σκοπὸν τῶν πλάγιων ἐρωτήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τῷ ἀπηνθύνοντο.

Ἐκτὸς τοῦ Λούκα, ἐπιπίστον ἀρκετὰ ἐξμεθύον, ἄλλους φίλους δι' ἐκμυστηρέσεως ὁ Τῶνης δὲν εἶχε. Ἦτο ἄνθρωπος ἐφαρμώζων κατὰ γράμμα τὰ παλαιὸν ἀξίωμα, καὶ νομίζων μάλιστα πολὺ ταπεινωτικὸν νὰ παραπονητῆ εἰς τὸν δῆμον κατὰ τοῦ οἴκου, . . . Δὲν εἶχε ὅμως τὰς ἰδίας ἀρχὰς καὶ ὁ γέροντο Τοκαδέλος. Αὐτὸς ἐνόει νὰ τὰ λέγῃ καὶ νὰ ζευθυμῆ. Κατ' ἀρχὰς, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἔφερε τὴν ὁμιλίαν, προσποιεῖται ὅτι δὲν ἔχει ὄρεξιν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ἔλεγε ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν ζωηρῶς:

«Ἄς τὰ καίμενε νὰ ζῆς! δὲ βραίεσαι τώρα!»

Ἄλλ' εἰς τὸ ἐλάχιστον τοῦ μεθ' οὗ ἰσωνομίει ἐνδιαφέρον, παρεούρτο εἰς ἀτελευτήτους διηγήσεις, ἐπιλέγων ὅτι εἶνε δυστυχισμένος ἄνθρωπος, κακὸν τοῦ πατέρου, μ' ἓνα σεργικὸ παιδί μονάκριβον, καὶ ἐκεῖνο νὰ θέλῃ νὰ κἀντὸν κακοῦ κεφαλιοῦ του. .

Τοιαῦτα ἦσαν αἱ πηγαὶ ἐξ ὧν ἤρπυλλον τὰ δυραλέα στόματα τοῦ κόσμου· ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ὕδωρ, τὸ ἄγνόν, ἐγίνετο βαθμηδὸν θολόν καὶ ἀγνώριστον. Εἰς τὴν ἐκουσίαν ἢ ἀκουσίαν νόθευσιν, ἐρωταγωνίστει κάποιος Πῶπος Ἀράχτης, καμμιὰ πενηνταρτὰ χρόνον ἄνθρωπος, νεῦζων ἀκόμη καὶ κομψομένους μᾶλλον εὐμορφος, μὲ ξανθὸ μουστάκι τόσο παχὺ, ὥστε ὅσοι δὲν ἤξευραν τὸνομά του, ἔλεγον «ἓνας ἄνθρωπος μ' ἓνα μουστάκι.» Κατήγετο ἐκ λαϊκῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἀποφύγων κάθε βάνανσον ἐπάγγελμα, καὶ μετὰ τὴν θητεῖαν τοῦ βουθῶ ἐμποριοῦ κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπι φαρμακείου, ἐπιδιώξας διὰ τοῦ κόμματος μικρὰς δημοσίας θέσεις, — διότι ἤξευρε καὶ λίγα γραμματάκια, — εἶχεν ἀνέλθει εἰς σφαῖραν κάπως ἀνωτέραν. Φιλόλογος, εὐπροσηγορος, δημολητικὸς καὶ ἔξυπνος ἤξευρεν ἓνα σωρὸ ἀνέκδοτα ἐγχώρια καὶ τὰ διηγέτο μὲ χάριν καὶ παραστατικώτατα. Συνεκίνει περὶ ὅλων ἐν γένει, ἦτο ἐνήμερος εἰς ὅλα ἐν γένει καὶ ἐθανμάζετο ἔφ' ὅλων ἐν γένει ὡς γνώστης ἀποκρύφων μυστηρίων, ἀνακριτῆς καταχθόνιος, uomo tremento ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐτάζων δι' ἐνὸς βλέμματος καρδίας καὶ νεφροῦς. Εἰς τὸ τέλος τὸ ἐπίστευσε καὶ ὁ ἴδιος, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ γίνῃ εἰσαγγελεὺς ἢ ἀνακριτῆς, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ κόμμα του νὰ διορισθῆ Ἀστυνομός. Ἡ ἀστυνομία του ἀφήκεν ἐποχὴν. . . Ὅχι μόνον τίποτε κεκορημένον μυστήριον δὲν ἀνεκάλυπεν ὁ μέγας ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φανερώτατα καὶ εἰς τοὺς κοινὸς ὀφθαλμοὺς ὑποπίπτοντα δὲν ἔβλεπε. Τὰ ἐσάστισε καὶ τὰ ἔχασε. Τὸν ἐκλεπταν, τὸν ἐφοβέριζαν, τὸν παρήκουσαν οἱ κακοῦργοι ἐπῆραν ἀπάνω τους, ἡ δημοσία τάξις ἐσαλευθῆ. καὶ ὁ ἀρχικλητῆρ ἐτόλμησε μίαν ἡμέραν νὰ εἶπῃ πρὸς τὸν κ. Ἀστυνόμου: «Δὲν εἶνε ἡ Ἀστυνομία, σιῶρ Πῶπο, τὸ μαγαζὶ ποῦ πούλησε ἀρμενόπανο, οὔτε τὸ σπετσαρεῖο ποῦ ἐκοπάνιζες λινοκόκκι!» — φράσις ἡ ὁποία ἔμεινεν ἔτιτε παροιμιώδης.

Ὁ Πῶπος ἠραγκάσθη νὰ παραιτηθῆ καὶ μετὰ τινῶν ἐτῶν ἀφανῆ βίον, νὰ δεχθῆ θέσιν γραμματέως εἰς τὴν Δημοσίαν, καὶ νεολόγου ὅπως πρῶτα, εἶτε εἰς τὴν Λέσχην ὅπου ἀπετέλει τὸν κύκλον του ἐξ ἀριστοκρατῶν φιλοκαίνων, εἶτε κατὰ τὸν

ἀπογευματινὸν περίπατον μὲ φίλους εἰς τὰ Ψηλόματα, εἶτε κατὰ τὸν προῶν ἡλιασμα ἔξω τοῦ Θεάτρου, ὅταν προπύτων τὸν ἐπιηροῖαζον οἱ ἀγοροὶ καὶ ἀγορολόγοι.

«Λοιπὸν τί νέα, σιῶρ Πῶπο; Λέγε μας, ἀδελφέ, ποῦ εἶσαι τὸ ἀρχίβιο καὶ ἡ μυστικὴ Ἀστυνομία!» τῷ ἔλεγε κάποιος τρίβων τὰς χεῖρας.

«Βεραμέντε!» προσέθετεν ὡς ἠγῶ δευτέρος.

«Λοιπὸν τὰ κατὰ Τῶνην καὶ Μαργαρίταν, αἱ;» ὑπελάμβανε ἄλλως μὲ μειδιάμα εἰρωνικόν.

«Νὰ σὰς πῶ καὶ ἓνα ἄλλο σχετικὸ, ποῦ ἔμαθα ἐφῆς τὸ βραδύ,» ἤρχιζε τότε ὁ Ἀράχτης. «Ξέρετε πῶς ἐπαύθηκε τὸ προξενεῖον σὲ Στέφα;

— Τὸ ἐστειλε, λέει, ἐκείνον-ἐκεῖ τὸ γραμματικὸ ποῦ ἔχει. . .

— Ὅσκει ἔτσι ἐλέγαμε καὶ μεῖς, μὰ δὲν εἶν' ἔτσι. Ὁ Λούκας ἐπῆγε ὅσπερα καὶ πῆρε τὴν ἀπάντησιν τοῦ Στέφα. Ὅμως τὴν πρότασιν τοῦ τὴν ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ σιῶρ Τῶνης. πηγαίνοντας μίαν ἀγῆν ξαπόστια σὲ Σπερσαταρεῖο τοῦ Μαρκίδα, καὶ σὲ καμερίνι, ἀπὸ μέσα ἐκράζε τὸ Γιακουμάκη καὶ τοῦ ξεμυστηρέυτηκε.

— Ἄμε σὲ διὰοιο! Ἀλήθεια; ἐπῆγε ὁ ἴδιος;

— Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πατέρου μου! Ἀντί μοῦ εἶπαν πῶς τοῦ φίλησε τὸ χέρι μὲ τὰ δάκρυα σὲ μάτια, καὶ ἰγνατιστὸς σὲ τὰ πόδια του τοῦ ἔλεγε: Δός μου, δός μου, γέροντα τὴν Ἐδενχίαν μου! Σὺ μόνος ἔμπορεῖς νὰ μὲ σώσης ἔς τὸν κόσμον. Σὲ τὸ χέρι τοῦτο ποῦ φιλῶ κρέμεται ἡ ζωὴ μου καὶ ὁ θάνατός μου!»

Καὶ μετὰ τὴν μίμησιν τῆς φωνῆς καὶ στάσεως τὰχα τοῦ Τῶνη, ὁ μικρὸς ὄμιλος ἐξεροράγη εἰς γέλωτα.

«Μορὲ ρομάντζα!» παρετήρησεν ὁ εἰπὼν τὸ βεραμέντε. «Μα οὔτε ἡ ἐποχὴ τὰ ἐπιτρέπει ἐφτοῦνα, οὔτε ὁ τόπος τὰ σηκόνει, καὶ ὅσοι τὰ κάνουνε, ἔχουνε, μοῦ φαίνεται, τὸ κεφάλι τους κλοῦβον.

— Μὰ τὸν Ἄγιο, σὰς λέω! Νὰ στραβοθῶ! Ἦσ δ, τι πιστεύω! . . . Μοῦ τάπε ἄνθρωπος ποῦ ἐπαραιμόνευε καὶ ἰάκονος οὐλα ἀπὸ τὴν αὐλή. . . ξέρετε, μίαν αὐλήν ποῦ συνορεύει μὲ τὸ περιβόλι τοῦ Γιαννίτου.

— Ναι, τὴν ξέρω μὰ τί ἐγύρευε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ μέσα;

— Οὐ! ἄλλῃ ἐκεῖ ἐρωτοδουλειά, πολὺ περιεργοὶ μάλιστα.»

Καὶ μετὰ τὴν ταχεῖαν παρενθεση τῆς ἄλλης ἐρωτοδουλειᾶς, τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ὁ Πῶπος, ἀφ' οὗ τοὺς ὑποχρέωσεν ὅλους νὰ μείνῃ μεταξὺ των, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὸν Τῶνην.

«Ὅμως λέω, ἀφεντάδες! ἡ τόση ἀγάπη καὶ ἡ ἐπιμονὴ γιὰ μίαν κοπέλα τοῦ λαοῦ, δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα, ἔ; Ἐνας κόντε Τοκαδέλος. . .

— Ξεπεσμένος ὅμως.

— Ὀλοσδιόλου, φίλε μου, ξεπεσμένος. Νὰ μὲ συμπαθῆς. Ἡ φαμελιά του ζῆ καὶ βασιλεύει — τριακόσιον χρόνον φαμελιά. Ὁ πατέρας του εἶνε βουλευτῆς. . .

— Ναι, κάρικα! Σὰν τὸ Ρούπα. . .

— Μὰ τί θές, παπατῆ, νὰ μοῦ πῆς μ' ἐφτό; Εἶνε ὁμοιος λοιπὸν ὁ Τοκαδέλος μὲ τὸ Στέφα;

— Ἄ, ὄχι, βέβαια.

— Ἐ, ἐφτό σοῦ λέγω καὶ ἐγὼ. Ἐνας κόντε Τοκαδέλος νὰ θέλῃ σώνει καὶ καλά νὰ συμπεθερέψῃ μὲ τὸ Στέφα τὸ Γιακουμάκη, δὲν εἶνε παῖξε γέλασε. Ἦ θὰ εἶνε μουρλὸς ἐκεῖνος, ἢ θὰ εἶνε ἄγγελος ἐφτοῦνη ἢ κοπέλα.

— Μᾶλλον τὸ πρῶτον! μᾶλλον τὸ πρῶτον, νὰ σὲ χαρῶ! » εἶπε μὲ ὕφος βεβαίωτης ὁ Πῶπος. «Δὲν τονε βλέπεις; Ἄνθρωπος, ψυχὴ μου, ποῦ προβατὲ χεμιονιάτικα ταμπάρο, μὲ τὸ λαϊμὸ ἀνοχτὸ καὶ μὲ κατὰ ἀρίδες σὰ στροπόδα. δὲν μπορεῖ, μὰ τὸ Θεὸ, νὰνε ἄνθρωπος, δὲν μπορεῖ! . . . Μία ἀπὸ τοῖ μουρλιες του μοῦ εἶπαν πῶς εἶνε ὁ σοσιαλισμός. Αὐτὸς, λέει, δὲν παραδέχεται κοινωνικὰς τάξεις καὶ διακρίσεις. Ὅλ' ἄνθρωποι εἶνε ἴσοι. Οὔτε ἐγγένεια, οὔτε περιουσία, οὔτε μυαλό, οὔτε τίποτα. Ὁ γάμος ποῦ γυρεύει σήμερον νὰ κάμῃ, εἶνε σύμφωνα μὲ τίς ἀτυχερὰς καὶ μὲ τίς ἰδέες του. . .

— Έλα και θέλεις να γελάσης. Έγώ δεν τα πιστεύω εφ'όσον.
 — Να φάω τα κοκκάλια του άδερφού μου, δέ γελάω! Μήπως από τον καιρό που ήρθε από την Πάτρα. Δεν τρώεται κάθε μέρα με τον πατέρα του, και μήπως στο Καΐτο δεν έβρισσε και δεν εξευτέλισε τόσες φορές τοσι άφεντιάδες, γιατί βασίτνε ακόμα την θείο τους ι

— Όστε πανατη που ήθελε να τον κάμη ούλους τους σοσιαλιστάδες;

— Η τουλάχιστο λοιπαρδιανούς. . .

— Και 'ς το Μωριά, φρυγή μου, του μπάσανε του παιδιού οι Μωραίτες τέτοιες ιδέες;

— Όχι, άλήθεια. Λένε πως τον έμύησαν τον καιρό που πήγε στα Παρίσι.

— Ναι, μα ό γέρω Τοκαδέιου δεν άκούει τίποτα 'ξ, λέω; Αν θέλεις να παντρευτείς μ' εφ'οίτην, του είπτε, 'ξ ή ρούγα, φεύγ' από το σπίτι μου και κάμη ό,τι θέλεις.

— Έτσι άκουσα κ' εγώ. Και το παράδοξο είνε πως και ό γέρω Στέφας τα ίδια είπτε τοη γκόνα του.

— Εφ'τό πάλε, κύριοι, είνε που δεν μπορώ να καταλάβω. Καιά, ό γέρω Τοκαδέιου έχει δικηο' μα και ό Γιακουμάκης κόντρα; Τέτοια ιδιοτροπία είνε ανεξήγητη.

— Δεν είνε καμία ιδιοτροπία. Ό άνθρωπος οκέφτεται καλά. Η γκόνα μου, σου λέει, έχει τριάντα χιλιάδες φράγκα προικιο. Με δαύτο μπορεί να πάρη τον καλλίτερο νέο. Γιατί να τον τοη δώσω το γνιο ένός κόντε ξεπεσμένον; . . . Έπειτα είνε άνθρωπος της παλαιύς εποχής, από εκείνους που δέ δίνουν καμία συμπάθεια στον έρωτα, και τσια-τσια μπορεί να μη δώσουνε τη θεγατέρα του 'ς έναν καλό νέο, μόνο και μόνο γιατί τον άγάτησε.

— Εφ'τό θα είνε 'όχι, καίμενε και σύ, πως δεν καταδέχεται τον Τοκαδέιο!

— Και τα δύο. Τουλάχιστον ό Κουτσουρέλας ποίνε φίλος του στενός, έτσι έλεγε προχτές. . .

— Ποίος; ό Παναγιωτάκης ι 'Α, τον έκογιονόριζε. Εφ'τός, κυνή μου, είνε τόρα έχθρός του και τότε βρίζει όδε σταθή. Ήθελε ό γνιός του να πάρη τη Μαγαρίτα' μα τοη κοπέλα φανώς φαίνεται τοη βρώμαε. (Άκολουθεί).

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Μετ' ευχαριστήσεως μανθάνομεν ότι η πρότασις μας όπως ιδουθη 'Ελληνική σχολή μικτή εκ δύο ή τριών τάσεων εν Παγκαλίω και ούτως άποσοβηθη ό κίνδυνος όν διατρέχουσι τα τέκνα μας άποστειλλόμενα εις τας προπαγανδικάς σχολάς, εισηκούθη υπό της άξιοτιμου εφορίας του Ζωγραφείου και έτέθη ήδη καθώς διαδίδεται εις πράξιν. Η άπόφασις αυτή της άξιοτιμου εφορίας είνε τόσον άξια ελαίων. καθόσον, τό επαναλαμβάνομεν ή ύπαρξις ελληνικής σχολής εις την άπομεμακροσμένην εκείνην οννοικίαν είνε άπολύτως άναγκαία. Επτά και όκτώ έτών παιδιά δεν δύναται να διατρέχουσι τον μακρόν δρόμον ούτε κατá τον χειμώνα με τας χιώνας, ούτε κατá το θέρος με τον καύσωνα. Τοúτο άρκεί και ύπεραρκει ότως πείση τους άρμόδιους ότι η ίδροσις της σχολής πρέπει να τεθη εν ενεργεία άμέσως ίνα από του Σεπτεμβρίου δυναθη να λειτουργήσῃ. Η άναβολή είνε κακόν κάκιστον.

— Ό χορός του Μάλτεπε, ό γενόμενος την παρελθούσαν Κυρια-

κήν προς όφελος της αύτόθι σχολής έπέτυχε πλήρωςτατα και αι άναλαβούσαι την διοργάνωσιν αυτής άξιοτίμοι και φιλοπορόδοι κυρίαί είνε άξια των μεγαλητέρον ελαίων. Και όμως ύπήρξαν μερικοί καλοθεληταί, εκ των όποιων τινές έχουν την τιμήν να άποτειλούν μέλη της κοινότητος, οι όποιοι προσεπάθησαν διά παντός μέσον να ματαιώσουν την έπιτυχίαν. Και τοúτο διότι η διοργανωτική έπιτροπή αντί να προοιμήσῃ άίδουσαν κρατουμένην υπό σύγγενοϋς τινος των εισηγμένων καλοθελητών, ούτινες έταξαν τό ίδιον των συμφέρον εις ίερόν ύψος, έκρινε καλόν να νοικιάσῃ άλλην κάπως ευπροσωποτέραν. Το διάβημα των κυριών τοúτων είνε κατακριτέον χωρίς δέ να δυναθηούν να ματαιώσουν τον προς όφελον της σχολής τον χορόν, εκηλίδωσαν τό όνομα των, τό όποιον, μέχρι σήμερον ύπήρχον λόγοι ίνα θεωρεται σεβαστόν. 'Ας ελπίσωτεν ότι το τοúτοδον δεν θα επανάληφθη άλλοτε, καθόσον η κοινή γνώμη είνε ήδη εξηρημένη εναντίον των τόσον κακώς πολιτευθέντων τοúτων κυριών.

— Καθώς ύπεσχέθημεν ό «Επικαιρος» λίαν προσεχώς αλλάξει τον τίτλον του. Μετατρέπεται εις «Χρονικά». Συγγρότης όμως εις την ύλην θα είναι εκλεκτικώτερος. Εις τας στήλας του θα παρελαιώνη τα διατρεπέστερα όνόματα των άπανταχού 'Ελλήνων λογογράφων, χωρίς να άποκλειόνται και οι έχοντες μέλλον νέοι λόγοι. Θα προσπαθήσωμεν και κατá το δυνατόν, να φέρωμεν και πᾶσαν άλλην μεταρρύθμισιν, ητις θα κοιθη άναγκαία.

— Προσεχώς τίθεται εις κυκλοφορίαν η 'Υγεινή των Οικογενειών, βιβλίον εκ δεκαεπτά τυπογραφικών φύλλων, άνηκον εις τον διακεκριμένον ίατρόν της πόλεώς μας κ. Α. Χρηστάκην. Η 'Υγεινή των Οικογενειών είναι μοραδικόν εις τό είδος του έργον, ώφελιμώτατον διά τας οικογενείας, αι όποία, διά της άναγνωσεώς του δύναται να προλαμβάνουσι τας διαφόρους ασθενείας και να διατηρώσιν εν ύγειά τούς οικείους του. Τίποτε δεν ύπάρχει εν τη 'Υγεινή των Οικογενειών, τῷ ώραίω και καλλιπέσιτα τυτῷ γραμμένω βιβλίον, τό όποιον να μη είναι χροήσιμον εις τας οικογενείας. Συνοιτώμεν εις τούς άναγνώστας μας εκθύμους την 'Υγεινήν των Οικογενειών.

ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

Όλοι στην 'Αθηναϊκήν 'Αγοράν του κ. Κοσμά. Μεγάλη 'Οδ. του Πέραν παραπλευρώς του Λουξεμβούργου.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΣΕΡΚΕΛΚΙΟΥ

Οι έπιθυμούντες να συμμετάσχου εις την λαμπράν ταύτην εκδρομήν, εισητηρία θα εύρουν εις τα γραφεία μας, ως και πᾶσαν σχετικήν οδηγίαν.

Τιμή εισητηρίου.

Δι' ένα κύριον μετά μιās κυρίας: Γρ. 20.
 Δι' μίαν κυρίαν: Γρ. 10.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ Κουρσούμ χάν, αριθμ. 3.